

KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS

Kokouspuheenvuorojen litteraatti

Kokousaika: 12.4.2021 klo 18

Kokouspaikka: kaupungintalo, valtuustosali (Asematie 7, 01300 Vantaa) ja Teams.

Litteraattiin on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan asiakohdat, joista on käytetty puheenvuoro.

STADSFULLMÄKTIGES SAMMANTRÄDE

Transkribering

Mötestid: 12.4.2021 kl 18

Mötesplats: stadshuset, fullmäktigesalen (Stationsvägen 7, 01300 Vanda) och via Microsoft Teams.

I transkriberingen har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

Sisällysluettelo

3 § Eero Ruohomäen luottamustehtävien päätyminen, eron myöntäminen vapaa-ajan lautakunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen	4
Valtuutettu Sakari Rokkanen.....	4
5 § Vantaan hyvinvointikertomus 2020.....	4
Valtuutettu Pirkko Letto.....	4
Valtuutettu Tarja Eklund.....	5
Valtuutettu Ulla Kaukola.....	7
Valtuutettu Tiina Tuomela	8
Valtuutettu Joel Linnainmäki	8
Valtuutettu Minna Kuusela	9
Valtuutettu Vaula Norrena.....	11
Valtuutettu Sirpa Kauppinen	12
Valtuutettu Anniina Kostilainen	14
Valtuutettu Faysal Abdi	15
Valtuutettu Mika Niikko	15
Valtuutettu Jenni Chen.....	17
Valtuutettu Jari Jääskeläinen	18
Valtuutettu Antero Eerola	18
Valtuutettu Sirkka-Liisa Kähärä.....	19
Valtuutettu Kati Tyystjärvi	20
Valtuutettu Paula Lehmuskallio.....	21
Valtuutettu Mika Niikko	21
Valtuutettu Jouko Jääskeläinen	23
Valtuutettu Sirkka-Liisa Kähärä.....	24
Valtuutettu Sari Multala.....	25

Valtuutettu Mika Niikko	26
Valtuutettu Sari Multala	27
Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen	28
6 § Vantaan kaupungin henkilöstökertomus 2020	29
Valtuutettu Minna Räsänen	29
Valtuutettu Ulla Kaukola	30
Valtuutettu Eve Rämö	32
Valtuutettu Tiina Tuomela	34
Valtuutettu Sirkka-Liisa Kähärä	35
Valtuutettu Eve Rämö	35
11 § Vastaus Antero Eerolan ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalle uudet ohjeet vastuullisista hankinnoista	35
Valtuutettu Antero Eerola	35
12 § Vastaus Kati Tyystjärven ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen koskien Vantaan kaupungin liittymisestä Kaikukortti-järjestelmään	37
Valtuutettu Kati Tyystjärvi	37
Valtuutettu Vaula Norrena	38
Valtuutettu Kati Tyystjärvi	39
13 § Vastaus Siri Ahokkaan ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaa brändin mukaisen ulkovaatetuksen tarjoamisesta kaupungin kasvatus- ja opetushenkilöstölle työkäyttöön	39
Valtuutettu Siri Ahokas	39
Valtuutettu Antero Eerola	41
Valtuutettu Siri Ahokas	41
Valtuutettu Emmi Pajunen	42
Valtuutettu Antero Eerola	42
Valtuutettu Jari Jääskeläinen	43
Valtuutettu Siri Ahokas	44

Valtuutettu Eve Rämö	44
14 § Vastaus Ulla Kaukolan sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen jalankulkijoiden ja muun kevyen liikenteen huomioon ottamiseksi rakentamisaikana	44
Valtuutettu Ulla Kaukola.....	44
15 § Vastaus Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen monikielisen viestinnän lisäämisestä Vantaalla.....	46
Valtuutettu Sveta Silvennoinen-Hiisku	46
Valtuutettu Vaula Norrena.....	47
Valtuutettu Antero Eerola	48
Valtuutettu Sirpa Kauppinen	50
Valtuutettu Stefan Åstrand	50
Valtuutettu Vaula Norrena.....	51
Valtuutettu Sveta Silvennoinen-Hiisku	51
16 § Vastaus Maija Rautavaaran ja Minna Kuuselan sekä 18 muun valtuutetun aloitteeseen kaupunkiviljelyn lisäämiseksi.....	52
Valtuutettu Maija Rautavaara.....	52
Valtuutettu Tarja Eklund.....	53
Valtuutettu Kati Tyystjärvi	54
Valtuutettu Markku Weckman	55
Valtuutettu Minna Kuusela	55
Valtuutettu Timo Auvinen	56

Litterointimerkinnot

sa-	sana jää kesken
(sana)	epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

3 § Eero Ruohomäen luottamustehtävien päättyminen, eron myöntäminen vapaa-ajan lautakunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

0:31:06 Valtuutettu Sakari Rokkanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kokoomuksen ryhmä esittää uudeksi varajäseneksi Lasse Norrekselle Matti Pirjetää.

Tämä on myös tuolla sihteeristön muutoslistassa.

5 § Vantaan hyvinvointikertomus 2020

0:32:31 Valtuutettu Pirkko Letto

Kiitos, puheenjohtaja.

Hyvinvointikertomus 2020 on laadittu moniammatillisesti ja eri toimialojen yhteistyönä, mikä näyttäytyy mielenkiintoisena analyttisenä kokonaisuutena. Hyvinvointikertomus hyödyntää tilastoanalysejä, jotka - ymmärrettävää kyllä - julkaistaan pari vuotta sen jälkeen, kun ne on kerätty. Koronapandemia on muuttanut meidän jokaisen arkea, ja näin ollen tuloksia tulee arvioida niin sanotun normaalin ajan valossa.

Hyvinvointiraportissa on nostettu esille 5 hyvinvointiin liittyvää huomiota, joista nostan esille alueelliset ja asukkaiden väliset hyvinvointierot.

Alueelliset ja asukkaiden väliset hyvinvointierot ovat hälyttäviä. Vantaan suuralueista sairastavuusindeksillä mitattuna tervein väestö asui Aviapoliksen suuralueella, jossa indeksiarvo oli 68.9, ja vastaava luku Koivukylän suuralueella oli 92 ja näin ollen korkein.

Alueellisia eroja on nähtävissä myös koulutustasossa ja työllisyydessä. Vantaan suuralueet eroavat koulutustason mukaan siten, että Aviapoliksen suuralueella enintään perusasteen suorittaneita oli noin 20 prosenttia ja korkea-asteen suorittaneitten osuus 47 prosenttia. Hakunilan suuralueella tilanne oli päinvastainen.

Vantaalla olemme tehneet määrätietoista työtä alueiden segregaaation ehkäisemiseksi muun muassa kaavoitustyön avulla. Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma on yksi positiivisista hankkeistamme. Herää kuitenkin kysymys, miten esimerkiksi sairastavuusindeksin alueelliset erot otetaan huomioon terveyspalvelujen ennaltaehkäisevässä työssä. Samoin, miten huomioidaan eri alueiden työttömyysluvut palvelujen suunnittelussa ja toiminnassa. Työtä segregaaation ehkäisemiseksi on edelleen jatkettava Vantaalla.

Tällä hetkellä, kun valmistaudumme sote-uudistukseen, nousee usein keskusteluun, miten kunnan hyvinvointityön käy, kun sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät hyvinvointialueille. Hyvinvointikertomus kuvaa hyvin hyvinvointityön laajuutta ja moninaisuutta. Vain osa hyvinvointityöstä on sosiaali- ja terveystoimen välitöntä työtä. Hyvinvointi kietoutuu moniin tekijöihin ja sitä määrittelee koulutustaso, työllisyys, työttömyys, asuminen, ympäristö, kaavoitus, kaupallisten palvelujen ja muiden palvelujen saatavuus, elintavat, ravitsemus, liikunta, kulttuuri. Siis lähes koko kunnan toiminta. Sosiaali- ja terveystoimi ovat omalla asiantuntemuksellaan toki tärkeässä roolissa, mutta hyvinvointityö ei ole vain heidän käsissään. Jatkossakin siis tarvitaan yhteistyötä kaupungin ja tulevaisuuden hyvinvointialueen kesken vantaalaisten hyvinvoinnin turvaamiseen.

Kiitos.

0:35:47 Valtuutettu Tarja Eklund

Kiitos, puheenjohtaja.

Erittäin kattava ja laaja hyvinvointikertomus. Hyviä toimenpiteitä sisältävä tulevaisuuttakin ajatellen. Hyvinvoinnista huolehtiminen tulee jäämään kuntiin sote-

uudistuksen jälkeen, ja kun joskus kuulee sanottavan, että kuntiin ei jäisi mitään päätettäviä asioita, niin todellisuudessa aivan kaikki tarvittavat palvelut kuuluvat hyvinvointipalvelujen piiriin.

Vantaan hyvinvointiohjelman 2018-22 3 osaan jaetun lasten ja nuorten, ikääntyvän väestön ja monikulttuurisuusohjelman väliarvioinnissa on todettu, että ohjelman päämäärät eivät ole kaikilta osiltaan jalkautuneet kaikille toimialoille, vaikka toimenpiteitä on tehty todella paljon. Hieman huolestuttaa edelleen asukkaiden hyvinvoinnissa sairastuvuuden ja eriarvoisuuden alueelliset erot kaupungin sisällä. Erothan eivät liity vain sairastavuuteen, vaan aivan kaikkeen normaaliin elämään ja palveluiden piiriin kuuluviin asioihin - perhe-, koulu- ja mielenterveyspalveluihin. Valitettavasti tämä eriarvoistumiskehitys on eräillä alueilla lisääntynyt, ja se on pysäytettävä. Tähän vaikuttavina tekijöinä mainitaan matala koulutustaso, epäterveelliset elämäntavat ja työttömyys. Keinovalikoimasta nousee myönteisen erikoiskohtelun ohjelman toteutus, ja näillä alueilla terveyspalvelujen ja yleisestikin palvelutasoa olisi saatava parannettua. Työttömyyden vähentäminen ja lähiluonnon merkitys, jolla onkin yllättävän tärkeä rooli hyvinvointia lisäävänä tekijänä, ulkoilu- ja virkistysalueiden lisääminen ja kunnossapito, sekä julkisen liikenteen sujuvuus vaikuttavat yleiseen viihtyvyyteen ja hyvinvointiin.

Erilaisten sidosryhmien merkitys hyvinvoinnin lisäämisessä kaiken väestön osalta on myös merkittävä. Harrastustoiminnan, liikunnan ja yhdistysten toimintamahdollisuuksien parantaminen toimintatilojen ja toiminta-avustusten muodossa pitää turvata. Kaupungin pitää varmistaa, että kaikissa kaupunginosissa on riittävät harrastustilat niin lapsille, nuorisolle, keski-ikäisille kuin varttuneemmalle väelle. Harrastustiloissa ei saa periä kohtuuttomia vuokria, jotka ainakin pienempien ryhmien osalta voivat lopettaa toiminnan kokonaan.

Kaupungin toiminnassa ja päätöksenteossa on tärkeä rooli hyvinvoinnin lisäämisen varmistamisessa vanhusneuvostolla, vammaisneuvostolla, nuorisovaltuustolla ja monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalla. Alueelliset kehittämistoimikunnat voisivat myöskin saada enemmän roolia alueellisessa asukkaiden osallistamisessa.

Kiitos.

0:38:36 Valtuutettu Ulla Kaukola

Puheenjohtaja ja muut kuulijat.

Hyvinvointikertomuksen ensimmäinen virke kuuluu tällä tavalla: ”Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tärkeimpiä tehtäviä.”

Juuri siksi tämä hyvinvointikertomus on niin tärkeä kertomus. Toisaalta täytyy kyllä sanoa, että kertomus tuntuu jo nyt vähän vanhentuneelta tässä korona-ajassa. Niin moni asia on aivan toisin kuin vuoden 2020 alkaessa.

Kuuntelin, mitä kaupunginjohtaja Viljanen kertoi perjantaina nuorten tilanteesta ja hyvinvoinnista Vantaalla. Alle 25-vuotiaiden työttömyys on kasvanut 95 prosenttia. Yhä nuoremmat käyttävät päihteitä ja nuorten tekemät vakavat väkivallanteot ja henkirikokset ovat lisääntyneet. Tämän päivän Hesarin juttu lukiolaisten oireilemisesta oli hyvin huolestuttava. Nuoret ovat masentuneita, toivottomia, ahdistuneita ja miettivät, kuinka he pärjäävät tulevaisuudessa. Semmoisen ilottomuuden ja ahdistuneisuuden näkee ja aistii, kun tuolla ulkona liikkuu. Korona jättää varmasti jäljet meihin kaikkiin, mutta lasten ja nuorten sekä psyykkisen että fyysisen hyvinvoinnin turvaaminen ja tukeminen pitää olla meille ihan ykkösasia. Jotkut kritisoivat oppivelvollisuuden laajentamista, mutta täytyy sanoa, että se tulee juuri oikeaan aikaan. Nyt ketään 9.-luokkalaista ei jätetä oman onnensa nojaan, vaan heistä huolehditaan entistä paremmin. Kukaan ei jää yksin.

Tässä hyvinvointikertomuksissa nostetaan esiin 5 asiaa, joihin erityisesti kannattaisi kiinnittää huomiota. Ne ovat terveelliset elintavat ja arkiaktiivisuus, alueellisten ja asukkaiden välisten hyvinvointierojen kaventaminen, heikossa sosioekonomisessa asemassa olevien terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ulkomaalaistaustaisten työllisyyttä ja koulutusta tukevat toimet, sekä psyykkisen hyvinvoinnin edistäminen ja tukeminen kaikissa ikäryhmissä. Ne kaikki ovat tosi tärkeitä, mutta tällä hetkellä tuntuu, että ehdottomasti tärkeintä on huolehtia ihmisten psyykkisestä hyvinvoinnista kaikissa ikäryhmissä. Niillä, joilla oli ongelmia ennen koronaa, on nyt vielä enemmän ongelmia.

Puhuin jo nuorista, mutta ongelmia on myös ikäihmisillä ja työikäisillä. Vähän kaikilla meistä, sillä myös työikäisten mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot ovat lisääntyneet, kuten tänään käsittelyssä olevassa henkilöstökertomuksessakin tuodaan ilmi. Pitäisiköhän ensi vuosi olla

mielenterveysvuosi ihan koko Vantaalla, ja se vuoden voisi nimetä hieman positiivisemmin vaikka ilon ja onnellisuuden vuodeksi? Jos se toisi vähän hymyä meidän kaikkien kasvoille.

Kiitos.

0:41:23 Valtuutettu Tiina Tuomela

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja kiitos laajasta hyvinvointikertomuksesta.

On itse asiassa hyvin montakin asiaa, josta voisi puhua - niin toimeentulohuolista, lapsiperheköyhyydestä, asunnottomuudesta ja niin edelleen. Haluan kuitenkin nyt nostaa keskusteluun nuorten mielenterveysasiat.

Kertomuksen mukaan noin 20 prosenttia nuorista tytöistä kokee vähintään kohtalaista ahdistuneisuutta ja koulu-uupumusta. Yleensä olemme olleet huolestuneita poikien koulussa pärjäämisestä, mutta nyt lisähuoleksi nousee vahvasti tyttöjen psyykinen oireilu. Viimeisimmät tilastot ovat vuodelta 2019, eli tavallaan kyseessä onkin hyvinvointikertomus 2019. Jännittyneinä voimme odottaa vuoden 2020 eli ensimmäisen koronavuoden tarkennettuja tilastoja.

Koronan aikana yhä useampi nuori on jäänyt vaille verkostoa. Sosiaalinen elämä on kaventunut. Koulutyöhön ja opiskeluun on tullut uusia haasteita. Tulevaisuus vaikuttaa epävarmalta ja arjen rytmin ylläpitäminen on osalle ollut vaikeaa. THL:n selvityksen mukaan korona-aika on lisännyt opiskelijoiden mielenterveys- ja päihdeongelmia. Nuorisopsykiatrian tilanne on kriisiytynyt korona-aikana. Lähetteen määrä on merkittävästi noussut viime syksyn aikana. Tilanne osastoilla on paikoin katastrofaalinen. Nuoria joudutaan käännättämään pienen keskustelun jälkeen kotiin ja itsetuhoisia nuoria majoittuu osastojen käytäville.

Näin ei saa olla. Asiaan tulee puuttua ja resursseja tähän on löydettävä. Tulevaisuuden Suomella ei ole varaa menettää näistä nuorista ainuttakaan.

Kiitos.

0:43:15 Valtuutettu Joel Linnainmäki

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja kiitos aiemmille puhujille. Nostivat todella hyvin niitä ongelmia ja kipupisteitä, joita Vantaalla valitettavasti on ja on valitettavasti myös tulevaisuudessa, eli ne ovat niitä asioita, joihin ehdottomasti pitää kiinnittää huomiota.

Kuitenkin kiinnittäisin ihan hetken verran teidän huomiotanne myös tähän isoon kuvaan, mikä tästä hyvinvointikertomuksesta nousee. Meillähän on isossa kuvassa muutama semmoinen trenditekijä, jotka vaikuttavat kaikkeen, mitä voidaan sosiaali- ja terveystoimen alalla tehdä. Yksi on tietysti väestönkasvu, eli tarvitaan lisää palveluita, kun muuttaa paljon ihmisiä Vantaalle lisää. Toinen on ikääntyminen, joka tietysti tarkoittaa sitä, että tarvitaan intensiivisempiä palveluita, kalliimpia palveluita. Ja sitten kolmas on - kuten tässä näistä aiemmista puheenvuoroista tulikin jo hyvin esille - pahoinvoinnin ja huono-osaisuuden kasautuminen, josta monta kertaa tässä valtuustossa on puhuttu.

Mutta haluaisin vielä konkreettisesti nostaa semmoisen uuden tekijän tähän kaikkien meidän mieliemme päälle, joka on tietysti koronasta johtuva hoitovelka. Voidaan jo nyt ennustaa ja arvioida myöskin ihan konkreettisesti, että se hoitovelka tullaan mittaamaan paitsi ihmisten pahoinvoinnissa ja ratkaisemattomissa terveys- ja hyvinvointiongelmissa, niin myöskin miljoonissa ja kymmenissä miljoonissa euroissa. Eli tämä väistämättä tulee vaikuttamaan siihen, miten me jatkossa budjetoimme rahaa terveystoimeen, ja mihin palveluihin panostetaan ja mihin ei ehkä niin paljon jatkossa panosteta. Tämä ei varmaankaan myöskään tarkoita meille helpompia aikoja siinä mielessä, että jos meillä jo ennestään pahoinvointi on kasautunut tietyille ihmisille ja ihmisryhmille, niin tämän koronan jälkeen tilanne on tietysti vaan entisestään suuresti pahentunut.

Oikeastaan halusin nostaa tämän vaan sen takia esille, että riippumatta siitä, ketä tässä valtuustossa ensi syksynä, kun valtuusto aloittaa on, niin toivoisin, että kaikki ryhmät voisivat yhdessä silloin hakea niitä näkemyksiä ja ajatuksia siitä, miten tämä hoitovelka saadaan purettua tehokkaimmalla parhaimmalla mahdollisella tavalla, jotta ihmiset joutuisivat mahdollisimman vähän kärsimään ja toisaalta sitten kaupungin talous myöskin siinä pelastuisi.

Tässä lyhykäisyydessään, puheenjohtaja.

0:46:02 Valtuutettu Minna Kuusela

Kiitos, puheenjohtaja.

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuustokollegat. Kuuntelijat Vantaa-kanavalla.

Hyvinvointikertomus on hyvä ja laaja, täynnä erittäin tärkeitä teemoja ja havaintoja, joista edelliset puhujat ovatkin jo mainiosti puhuneet. Nostan itse esiin 2 hieman teknisempää asiaa, asumisterveyttä ja ilmanlaatua.

Elinympäristön ja sen viihtyisyys sekä turvallisuus vaikuttavat keskeisesti ihmisten hyvinvointiin, kerrotaan raportissa. Asumista käsitellään tässä hyvinvointikertomuksessa muun muassa asuntojen hallintamuotojen, asunnottomuuden ja yksinäisyyden suhteen, mitkä ovat ilman muuta oleellisia näkökulmia. Nostaisin myös esille asumiseen liittyvän asuntojen sisäilman, eli suorat terveysvaikutukset. Raportissa todetaan, että heikossa sosioekonomisessa asemassa olevien terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tällaisessa asemassa olevat ihmiset eivät myöskään välttämättä osaa tai jaksaa olla aktiivisia oman asuntonsa terveyshaittojen suhteen, jolloin haitat kuten puutteellinen ilmanvaihto, pöly, hajut, kosteus, home ja melu jäivät isoksi terveysriskiksi. Tällä hetkellä asumisterveyden jonot ovat järkyttävän pitkät jo pelkästään aktiivisilla, asiasta tarmokkaasti kirjelmöivillä kuntalaisilla. Puolisen vuotta joutuu odottamaan ilman ensimmäistäkään yhteydenottoa. Kuinkahan paljon näitä tällaisia terveyshaittoja jää piiloon kokonaan tai tulee esiin liian myöhään?

Olenkin tehnyt Eve Rämön kanssa tänään valtuustoaloitteen, jotta kaupungin asumisterveysasiat saataisiin paremmalle tolalle ja pystyttäisiin reagoimaan akuutteihin tilanteisiin. Sisäilmaongelmat kun vaivaavat muitakin kuin kouluja ja päiväkoteja. Kaupungin on ryhdyttävä asian parantamiseksi pikaisiin toimiin jo ennen syksyn talousarviokierrosta.

Toisena asiana, toivottavasti aika riittää, myös hyvinvointiraporttiin liittyviin uusiin valtuustoaloitteisiin liittyen nostan vielä esiin valtuutettu Maarit Raja-Ahon 2 muun valtuutetun kanssa tekemän aloitteen puunpolton haittojen vähentämiseksi. Olen ollut itse mukana vetämässä kahta aiheeseen suoraan liittyvää, kehittämiseen liittyvää kehittämis- ja viestintähanketta oman organisaationi

Työtehoseuran ja HSY:n kanssa, ja vaikka HSY tekeekin määrätietoista työtä ilmanlaadun eteen myös Vantaalla, on kaikki tällainen lisäpanostus varmasti tärkeää.

Hyvinvointikertomuksessa mainitaan, että ilmansaasteiden merkittävimmät päästölähteet pääkaupunkiseudulla ovat autoliikenne, energiantuotanto sekä puunpolto tulisijoissa. Liikenteen päästöjen vähentyessä puunpolton vaikutus kasvaa ilmanlaadun huonontajana, ja vuosittain aiheuttaa huolestuttavasti sairastumisia ja välillisesti myös kuolemia. Tässä on kuitenkin kaikilla yksittäisillä puunpolttajilla mahdollisuus myös vaikuttaa polttamalla vain kuivaa puuta, eikä roskea. Kysehän ei ole missään tapauksessa puunpolton kieltämisestä.

Kiitoksia.

0:49:07 Valtuutettu Vaula Norrena

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut.

Minäkin puhun nuorista. Me olemme koko kevään olleet huolissamme nuorista, jotka eivät pääse kouluun, lojuvat kotona, eivät pääse töihinkään, koska on irtisanottu töistä. Mutta oletteko tulleet ajatelleeksi, että meillä on normaalioloissakin jopa 3000 nuorta lojumassa, ei töissä, ei opiskelussa, ei harjoittelussa? Normaalioloissakin me annamme 3000 alle 24-vuotiaan vajota synkkyyteen. Tämä on väärin. Se on niin väärin inhimillisesti, ja se on myös yhteiskunnalta tyhmää heittää näiden ihmisten elämä hukkaan.

Meidän on siis satsattava, jotta he pääsevät jaloilleen. Ensinnäkin sinne opiskeluhooltoon on laitettava lisätukea, jotta he löytävät sen opiskelupaikkansa, jatko-opiskelupaikkansa. Sitten mielenterveysjonot on päästävä purkamaan. Siellä on noin 3 kuukauden jonoja nuppiin, sinne on saatava lisäresursseja. Ja kolmanneksi nämä nuorisotyöttömät, heitä tosiaan on nyt kaksinkertaisesti verrattuna vuoden takaiseen, yli 2000. Ja kun me tiedämme sen, että jos ihminen joutuu työttömäksi pitkäksi aikaa, vuodeksi, niin varsinkin nuorilla ihmisillä se saattaa olla loppuelämän kohtalo, jos ei sieltä pääse jaloilleen.

Olen tehnyt valtuustoaloitteen, jota olen vähän selvitelty työllisyyspalvelujen kanssa. Hehän ovat nyt kuntakokeilussa ja heillä on oikeus tehdä kaikenlaisia kokeiluja ja pilotteja, ja minun ehdotukseni on kesätyösetelimmallin

mukainen työseteli näille nuorille, nuorisotyöttömille, alle 25-vuotiaille, joka voisi olla semmoinen joustava tapa, yhtä joustava kuin kesätyöseteli, niin palkata nuori 1, 2, 3 kuukaudeksi niin, että hänelle maksettaisiin minimipalkkaa tai harjoittelupalkkaa, ja sitten työnantaja saisi jälkikäteen siitä tilityksenä esimerkiksi vaikka 500 euron kuukausikorvauksen. Meillähän oli Vantaa-tuki aikaisemmin 800 euroa, mutta se oli kankea ja byrokraattinen palkkatukimalli, että voitaisiin kokeilla tällaista kevyempää.

Ja tosiaan kirjoittakaa se aloite, allekirjoittakaa se. Se on hyvä aloite. Ja se tukee - nythän me saimme miljoona euroa ELY-keskukselta, aivan loistava uutinen tänään, näitten nuorten kanssa rinnalla kulkemiseen, mutta se ei vielä tuo niitä työpaikkoja, että sen lisäksi tarvitaan ne työpaikat.

Sitten lopuksi haluaisin kysyä kaupunginjohtajalta.

(Puheenjohtajan välihuuto.)

Kuka antoi virkakunnalle luvan maksaa 50 miljoonaa euroa tästä satumaisesta tilinpäätösvoitosta juuri tällaisena vuonna vanhoja velkoja pois? Meillähän vaaleilla valitut päättäjät päättävät näistä asioista. Miten se yhtäkkiä on tehty ilman, että meiltä on kysytty mitään? Me ehkä haluaisimme käyttää sitä rahaa tähän koronan jälkihoitoon.

Kiitos.

0:53:18 Valtuutettu Sirpa Kauppinen

Kiitoksia.

Ja kiitoksia, Anniina.

Tämä hyvinvointikertomus oli tosi mielenkiintoinen, mutta ongelmat ovat tosi suuret, ja ilman asiallista panostusta tämä koronahaittojen pahoinvointi ja syrjäytyminen raskauttavat Vantaan taloutta vuosikymmeniä. Niistä tulee ottaa koppia nyt. Jengi putoaa etäkoulussa, ei jaksa, kaikilla ei ole turvallista tilaa opiskeluun. Ammattikoulussa olet liian yksin vaikeitten opintojen kanssa. Ikäihmiset ovat kökkineet kotona kohta vuoden. Kahlaaminen yksinäisyyden meressä on raskasta. Onneksi rokotukset ovat pikkuhiljaa helpottaneet, mutta nyt tarvitaan tukea masennuksen kanssa ja yksinäisyyden kanssa.

Kotona jämhdetään liikkumattomaksi, kun keho jää hoitamatta. Tasapaino ja voima nousta tuolista vähenee. Pian ollaan laitoksessa. Rokotuksenkaan jälkeen ei saa avuksi fyssarikäyntejä, jotka pitäisivät laitoksen pois suunnitelmista. Ja sitten hoitovelka kasvaa. Perheissä stressi toimeentulosta heijastuu lapsiin, päihteiden käyttö ja väkivalta lisääntyy. Nyt ollaan pienissä tiloissa ilman töitä, ja perheen tuki varhaisessa vaiheessa säästäisi. Se vähentäisi kalliita huostaanottoja, lasten pahoinvointia ja kouluväkivaltaa. Pelkään, että eristys ja korona-ahdistus syventävät masennukset syviksi ja kroonisiksi ennen kuin saa tukea. Tämä on kallista verrattuna varhaiseen apuun.

Meidän täytyy panostaa koronahaittojen ehkäisemiseksi, nyt budjetin päälle rahaa, eikä leikata palveluista, jotka koronahaittoja vähentävät.

Kaupunginvaltuustossa julkisessa selostustilaisuudessa torstaina 8.4. kaupunginjohtaja kertoi, että kaupunki on käynnistämässä koronan jälkihoitoon tähtäävän ohjelman laatimisen. Useissa yhteyksissä poliitikot ovat tätä pyytäneet, että tarvittaisiin strategiaa tai suunnitelmaa, että saadaan nämä ongelmat haltsattua. Ne ovat tosi moninaisia. Jo nyt on havaittavissa, että koronarajoitukset ovat lisänneet tosiaan mielenterveysongelmia, oppimisvaikeuksia, fyysisen kunnon voimakasta heikentymistä, erilaisia sosiaalisia ongelmia. Ja nyt vihreät on tehnyt aloitteen kaupunkitasoisen ohjelman laatimisesta koronapandemiasta aiheutuvien ongelmien korjaamiseksi.

Me esitämme, että ohjelmaan tulisi seuraavaa:

1. On kohdennettava määräaikaisen kehityksen ylittävä lisämääräraha koronan aiheuttaman hoito- ja palveluvelan korjaamiseen.
2. Ohjelman laadinnassa ja toteutuksessa tulee tehdä toimialat ylittävää yhteistyötä.

Eihän siitä muuten tule, kun nämä ongelmat ovat niin isoja.

Ja sitten ohjelmassa tulee huomioida lasten ja nuorten mielenterveyden, etäopetuksen, haittojen korjaamisen, päihteiden, väkivallan oireilun ja nämä perheiden tuet, ja aikuisen mielenterveyden tukeminen ja ikäihmisten fyysisen kunnon ja yksinäisyyden ongelmien korjaaminen, eli tämä koko lista, mitä täällä ovat kaikki tuoneet esiin.

Tästä on valtuustoaloite allekirjoitettavana SharePointissa ja toivon vankkaa osallistumista.

Ja sitten vielä tähän sanoisin vielä, että toinen aloite, jonka Eve Rämö ja minä teimme, kohdistuu yhteen isoon ongelmaan.

(Puheenjohtajan välihuuto.)

Ja se on julkisuudessa olleeseen nepsy-lapsien diagnosoinnin ja hoidon puutteisiin. Eliikä siitä on myös allekirjoitettavana aloite siellä.

Kiitoksia.

0:56:36 Valtuutettu Anniina Kostilainen

Kiitos.

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvin samalla teemalla, mitä tässä usea valtuutettu on erinomaisessa puheenvuorossaan nostanut esiin - huoli koronan vaikutuksista meillä eri ihmisryhmiin. Ja nyt hyvinvointikertomuksesta voidaan jo nähdä, että on havaittavissa, että vaikutuksia on erittäin paljon. Mielen terveyden ongelmia, haasteita koulunkäynnissä, kunnan voimakasta heikentymistä ja erilaisia sosiaalisia ongelmia. Kuten tässä on tullut todetuksi moneen kertaan, niin emme pysty edes arvioimaan vielä kaikkia seurauksia, mutta voidaan ennakoida, että palvelujen tarve tulee varmasti vain kasvamaan. Ja hieman samaa asiaa, mitä Siru Kauppinen tuossa edellisessä puheenvuorossa jo kertoikin, niin kertauksen vuoksi tosiaan viime viikolla saatiin kuulla, että kaupunki on käynnistämässä tällaisen koronan jälkihoitoon tähtäävän ohjelman laatimiseen. Me kyllä vihreänä ryhmänä erittäin lämpimästi kannatamme tällaisen ohjelman laatimista. Haluaisin tässä korostaa, että olisi todella tärkeää, että tähän ohjelmaan varataan riittävästi taloudellisia resursseja, käytännössä rahaa, jotta pystyisimme varmasti toteuttamaan kaikki ne toimet, mitä nyt tarvitaan, että voidaan näitä jälkiä korjata.

Ja haluaisin myös kiittää siitä, että useat valtuutetut, esimerkiksi Antero Eerola aloitteessaan tammikuussa, Siru Kauppinen monessa yhteydessä ja monet muut ovat nostaneet esiin sen, että kaupungissa tarvitaan kokonaisvaltainen strategia, jotta voisimme hallita näitä koronarajoitusten aiheuttamia ongelmia ja korjata niitä.

Tosiaan siellä on valtuustoaloite jätetty ja kovasti toivoisin, että pystyisimme yhdessä valtuustoryhmien kesken viemään tätä asiaa eteenpäin niin, että saisimme jo tulevaan talousarvioon ohjelman käsiteltäväksi, jossa pystyisimme tarttumaan näihin koronan haasteisiin ja tarjoamaan apua kaikille niille ihmisryhmille tässä kunnassa, jotka apua tarvitsevat.

Kiitos.

0:58:55 Valtuutettu Faysal Abdi

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät valtuutetut ja muut kokousta seuraavat.

Hyvinvointiraportoinnin työryhmä nosti katsauksen pohjalta 5 asukkaiden elintapoihin ja hyvinvointiin liittyvää huomiota. Yksi niistä on kuntalaisten arkiaktiivisuuden ja terveellisen ravitsemuksen tukemiseen. Raportissa todetaan, että vantaalaisista lapsista ja nuorista vain pieni osa liikkuu liikuntasuositukseen nähden riittävästi. Aikuisista jopa neljäsosa ei harrasta liikuntaa vapaa-ajallaan ja erityisesti iäkkäämpien naisten vapaa-ajan liikunnan harrastamattomuus on yleistä.

Tällä hetkellä on paljon huolia siitä, että korona-aika on lisännyt nuorten häiriökäyttäytymistä, mielenterveys- ja päihdeongelmia sekä yleistä työttömyyttä. Samaan aikaan etsitään säästökohteita. Kaupungin aikomus rajoittaa oikeutta kaupungin harjoitustilojen maksuttomaan käyttöön on vaikea ymmärtää, koska tämä hankaloittaa nuorten ja lasten liikunnan järjestämistä.

Vantaalaisilla seuroilla ja kolmannen sektorin järjestöillä on merkittävä rooli hyvinvoinnin edistämistyössä. Seurojen ja järjestöjen toimintamahdollisuuksia on tuettava entistä enemmän. Kaupungin täytyy opastaa, auttaa ja mahdollistaa kuntalaisia löytämään uusia harrastusmahdollisuuksia, jotka edistävät hyvinvointia ja vahvistavat niitä rakenteita, jotka ennaltaehkäisevät syrjäytymistä ja eriarvoistumista. Kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia on edistettävä kaikilla kunnan toimialoilla.

Kiitoksia.

1:00:53 Valtuutettu Mika Niikko

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät kollegat.

Nythän tässä käytännössä on tämmöinen niin sanotusti tilinpäätöksen aika Vantaan hyvinvointikertomuksen kautta, ja pohditaan sitä, miten tämä hyvinvointi voisi parantua ja mitä on tehty oikein tai vähemmän hyvin.

Nyt tässä tarjotaan tähän ilottomuuteen ja ahdistuneisuuteen nuorten osalta hyvin mielestäni osin sellaisia ratkaisuja, jotka eivät ratkaise näitä isoja kysymyksiä. Nyt jos mennään esimerkiksi tähän vaikkapa myönteisen erityiskohtelun toimenpiteisiin, mitä täällä tehdään Vantaalla. Kuten viime vuonna myönteisen erityiskohtelun määräraha 200 000 euroa, joka jaettiin suoraan kaupunginjohtajan päätöksen alaisuudessa, kohdistettiin siten, ettei se suoraan vastannut näihin ongelmiin, mitä täällä on kaupungilla syntynyt erityisesti koronan aikana. Siitäkin hankkeesta, kun olen noita vähän katsonut näitä rahojen käyttäjiä, niin annettiin sellaisille toimijoille rahoituksia, jotka eivät suoraan millään tavalla vähentäneet segregatiota, vaan päinvastoin lisäsivät niitä. Esimerkiksi kaupunginjohtajan myöntämä 47 000 euron myöntäminen suoraan monikulttuurisen liikunnan tukemiseen Koivukylän alueelle, joka käytännössä käytettiin etsivän työn hankkeeseen, ei ollut sellainen hanke, joka toi minkäänkokoista lisäarvoa siinä näkökulmassa, että sillä saataisiin tämmöisiä segregatioasioita vähenemään.

Vapaa-ajan lautakunta on myöntänyt tammi-elokuussa yhteensä 66 470 euroa pelkästään vajaassa vuodessa maahanmuuttajajärjestöille. Samanaikaisesti muut järjestöt, mukaan lukien venäjänkieliset ja ruotsinkieliset järjestöt, saavat vapaa-ajan lautakunnasta 43 530 euroa. Tällaisia summia, mitä jaetaan maahanmuuttajajärjestöille, nämä eivät segregatiota vähennä, vaan ne lisäävät niitä, koska näissä toiminta keskittyy nimenomaan maahanmuuttajajärjestöjen ja niitten yhteydessä olevien vieraskielisten toimintojen tämmöiseen sisäänrakennettuun toimintaan. Se ei tavallaan tuo niitä yhteen valtaväestön kanssa. Tiedän nämä omasta kokemuksesta, koska olen kumminkin tehnyt toistakymmentä vuotta vastaavanlaisia hankkeita aikanaan Raha-automaattiyhdistyksen kautta, ja siellä ovat hankkeet oli aina liitetty siten, että sen pitää jollakin tavalla osoittaa, että se on yhdessä kaikenkielisten keskuudessa, ja ei lähdetä synnyttämään sellaisia sisäänrakennettuja hommia, mitkä vievät päinvastaiseen suuntaan.

Erytyisesti minua harmittaa tässä se, että kun täällä kauniisti puhutaan, miten korona-aikana voitaisiin vähentää tämmöistä eriarvoisuutta, on se, miten

Vantaalla ollaan kohdeltu ruoka-aputoimijoita. Ne pienet rahat, mitä ruoka-aputoimijat ovat saaneet, siitäkkin leikattiin, kun tässä on julkisuudessa käyty keskustelua, kuten esimerkiksi määräaika vuodella aikaistamalla, että ruoka-apu varastotilat Korsosta poistetaan kahden järjestön toiminnan osalta.

(Puheenjohtajan välihuuto.)

Tätä selittelyä ollaan nyt kuultu hyvin paljon sosiaalidemokraattisten toimijoiden piiristä, ja kuitenkin tämä oli poliittinen päätös. Tätä ei selitellä millään muulla, koska se kaikki rikkinäinen tieto, minkä pohjalta päätös tehtiin, niin sitä ei haluttu tarkistaa. Mielestäni meidän pitäisi olla rehellisiä vantaalaisille siinä, että me teemme aitoja päätöksiä kuntalaisten hyväksi, eikä tehdä minkäänlaisia poliittisia kytköksiä päätöksiin, joita tähän saakka on tehty kaikkien apurahojen jakamisten kohdalla.

Kiitos.

1:04:30 Valtuutettu Jenni Chen

Kiitos, puheenjohtaja.

Otan kantaa tähän hyvinvointiraporttiin. Kiinnitän huomiota tähän erityisesti tyttöjen ja poikien välisiin hyvinvointieroihin. Nimittäin tässä on aika monessa tilastossa tullut esille, että tyttöjen ja poikien välinen koettu elämänlaadun ero alkaa 14-vuotiaasta, 8. luokasta eteenpäin aina eläkeikään saakka. Esimerkiksi tässä on terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien oppilaiden osuus, niin tytöt kokevat terveytensä huonommaksi. Eli 28 prosenttia tytöistä kokee, että heidän terveytensä ei ole tarpeeksi hyvä, ja pojista 16 prosenttia. Nämä ovat kokemukseen perustuvia tilastoja. Myöskin masennuslääkkeiden käyttöä oli tytöillä huomattavasti enemmän kuin pojilla, ja myöskin itsensä yksinäiseksi tuntevat, niin tytöillä oli keskimäärin 17 prosenttia ja pojilla 7 prosenttia. Ahdistuneisuuttakin tytöt kokivat noin 20 prosenttia ja pojat 6 prosenttia. Eli tämä on selvästi subjektiivinen kokemus, mutta se, että miksi tytöt kokevat enemmän kaikkia näitä yksinäisyyttä ja masennusta ja ahdistuneisuutta, niin minun mielestäni meidän poliitikkojen ja myöskin virkamiesten tulisi ottaa nuoret myöskin, hajottaa heidät naisiin ja miehiin, tyttöihin ja poikiin, koska niitä ei selvästikään voi katsoa yhtenä ryhmänä, joukkona, vaan naisissa on eroja, kun on näitä hormonaalisia eroja. Meidän täytyy tunnustaa se, että Jumala on luonut meidät erilaisiksi. Meillä on erilaiset hormonit ja estrogeenit, että meitä ei voi

katsoa samana yhtenä homogeenisenä ryhmänä. Ja tässä, että tytöt tarvitsevat enemmän tukea näihin yksinäisyyteen liittyviin asioihin. Tämä on semmoinen asia, että tarvitsee enemmän henkistä tukea ja keskustelua ja kaikkea, että näihin minun mielestäni nuorisotyön tulee kiinnittää enemmän huomiota.

Kiitos, ei muuta.

1:06:53 Valtuutettu Jari Jääskeläinen

Anteeksi, puheenjohtaja. Pääsitte vähän yllättämään tässä.

Hienoa, että kaikki ovat nyt olleet huolissaan nuorista. Niin minäkin. Siksi jätinkin aloitteen, joka koski variaalaisten harjoittelupaikoista Vantaan kaupungin rakennuskohteista. Käykää allekirjoittamassa aloite, jotta nuoret saavat alan harjoittelupaikkoja ja sitä kautta sitten myöhemmin työllistyvät, eivätkä joudu mihinkään työttömyyskierteeseen.

Suuri tarve, suuri huoli.

Kiitos, ei muuta.

1:07:38 Valtuutettu Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun tätä keskustelua on seurannut, voi todeta, että nuorilla on todella paljon ystäviä. Kaikki tuntuvat nyt kantavan huolta nuorten henkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista ja mielenterveydestä, ja hyvä tietysti on, että ilmiö on tapetilla. Se on saanut mediassa huomiota ja asiasta puhutaan. Mutta sinällään tällainen pelkkä huoli tai huolipuhe, niin se on yhtä tyhjän kanssa. Laulun sanoin: ”suunsoitto ei nälkää karkota eikä tyhjää täydeksi tee”. Tarvitaan konkreettisia tekoja, jotka kysyvät myös konkreettista rahoitusta.

Ja samalla on hyvä muistaa se, että on myöskin muita väestö- ja ikäryhmiä, jotka ovat joutuneet kärsimään koronan ja koronarajoitusten tuomasta ihmisten eristämisestä toisistaan. Eristyksissä eläminen toisista ei ole ihmisen luonnollinen olotila. Erityisesti ikäihmisten keskuudessa yksinäisyys ja päihdeongelmat ovat lisääntyneet, erityisesti alkoholinkäyttö. Tästä alan ammattilaiset kertovat. Myös näihin ongelmiin pitää kiinnittää huomiota, mutta kyllä myös työikäisille ja työssä oleville koronatilanne on ottanut kovalle.

Täällä moni valtuutettu on kehunut omia menneitä ja tulevia aloitteitaan, ja tietysti kun itseään kehuu, niin yleensä kiitosta riittää. En voikaan olla tässä yhteydessä mainitsematta, että olen itse tänä vuonna jättänyt jo 2 valtuustoaloitetta, jotka pureutuvat suoraan näihin teemoihin, joita me nyt käsittelemme. Toinen liittyy lasten, nuorten ja perheiden mielenterveyspalveluihin ja niiden tarpeen kasvuun. Olen tehnyt aloitteen terapiatakuun mukaisten palveluiden järjestämisestä myös Vantaalle. Ja se olisi sellainen ele siitä, että Vantaa myöskin kunnolla panostaa näiden mielenterveysongelmien hoitamiseen erityisesti juuri nuorten ja perheiden kohdalla.

Olen iloinen myöskin siitä, että vihreä valtuustoryhmä on ilmoittanut jättävänsä valtuustoaloitteen tällaisesta koronasta toipumisen ohjelmaksi, ja siitä, kuinka tällaista hoitovelkaa, jota kaupungin laskelmienkin mukaan on kertynyt arviolta noin 25 miljoonaa euroa, että se kuitattaisiin nopeassa tahdissa. Itse tein, ja niin kunnanvaltuutettu Kostilainen täällä mainitsi tästä asiasta jo tammikuussa, aloitteen. Elikkä tarvitaan tällaista koronan jälkeistä jälleenrakennusta, jonkinlaista polkua ulos tai exit-strategiaa siitä, miten me pääsisimme tästä nykyisestä tilanteesta eroon. On hyvä, että vihreä valtuustoryhmä on myöskin herännyt tähän asiaan nyt näin runsaat lähes 3 kuukautta myöhemmin. Mutta yhteisellä asialla tässä tietysti ollaan ja nimenomaan vantaalaisten hyvinvointi on varmaan meidän kaikkien politiikan keskiössä.

1:10:50 Valtuutettu Sirkka-Liisa Kähärä

Pääsit yllättämään.

Olisin tässä kommentoinut tuolle Mika Niikolle päin hänen esittämiin argumentteihin. Ensinnäkin se, että miksi avustetaan maahanmuuttajajärjestöjä ja on avustettu tänäkin vuonna. Heillä on avustettavuus, he ovat hakeneet avustettavuutta, niin kuin kaikki muutkin järjestöt ja he tekevät hakemuksia. Elikkä heiltä tulee hakemuksia sekä tietysti toiminta-avustuksiin, mutta myös kohdeavustuksiin. Eli kyllä jokainen järjestö voi hakea avustuksia ja voi saada myös tämän avustettavuusmerkinnän, jolloin sitä voi tehdä.

Sitten olisin kysynyt Niikolta, että mitä tarkoittit sillä, että tietynkieliset järjestöt ovat tässä avustettavuuden kärjessä, ja että he tekevät vaan tietynkielisille toimintaa? Kyllä meillä erikieliset järjestöt hakevat nytkin jo avustuksia ja tekevät myös kohdistetusti toimintaa sille kieliryhmälle, mitä järjestö edustaa.

Sitten olisin tähän ruoka-apuun sanonut sen verran, että kyllä tässä taitaa keskustelun politisoija olla nyt Mika Niikko. Jos ruoka-avun vuokrasopimuksesta virkamies esitti, että se olisi irtisanottu puolessatoista vuodessa - lautakunnassa tehtiin esitys, toki demareiden toimesta, mutta keskustelun kuluessa sitä enemmistö kannatti, että vuokratila irtisanotaan tämän vuoden lopussa, joka sekin on 9 kuukaudella pidempi kuin yleisesti kaupungin irtisanottavat vuokratilat. Ja se, miksi tähän lähdettiin, on tarkoitus yhdenmukaistaa ruoka-apujärjestöjen vuokranmaksua, koska eivät muutkaan ruoka-apujärjestöt saa ilmaiseksi tilojaan käyttöön. Ja kun viime vuonna kaupunkikulttuuritoimialan syntymisen myötä myös asukaspalvelut tulivat tänne vapaa-ajan puolelle, niin on lähdetty katsomaan näitä erilaisia vuokraperusteita, ja mielestäni on erittäin hyvä luopua tällaisista hyväveli-sopimuksista, joita on tehty ehkä joskus vuosikymmeniä sitten. Ja sitten siihen itse vielä päätökseen, joka oli äänestyspäätös äänin 14–3, josta niistä 14:stä sosialidemokraatteja oli 5. Demarit kyllä kantavat vastuunsa, mutta Mika Niikon puheesta sai sen käsityksen, että muita poliittisia ryhmiä voitaisiin demarien toimesta viedä kuin vierasta sikaa.

Kiitos.

1:13:50 Valtuutettu Kati Tyystjärvi

Kiitos.

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät kuulijat. Hyvät valtuustokollegat.

Ihan lyhyesti tuohon Kähärän viimeksi esille ottamaan asiaan. Jos oikein muistan, niin kaupunginhallituksen käsittelyssä asia eteni yksimielisesti tuohon suuntaan, että se sitten siitä.

Mutta se asia, mistä minä puhun on se, että hyvinvointi on paljon muutakin kuin fyysistä hyvinvointia, ja toki tuo meidän hyvinvointikertomuksemme sen myöskin tunnistaa. Täällä ovat monet kertoneet tulevista valtuustoaloitteistaan, niin minä kehotan nyt langalla olevia Vantaa-kanavan kuulijoita jatkamaan kuuntelua, nimittäin minä kerron vastauksesta omaan valtuustoaloitteeseeni, joka parantaa hyvinvointia toteutuessaan täällä Vantaalla nimenomaan pienituloisten kohdalla.

Kiitos.

1:15:20 Valtuutettu Paula Lehmuskallio

Kiitos, puheenjohtaja.

Vielä tuossa meinasin aloittaa, mutta kun en arvannut, että vieläkö se Tyystjärvi jatkaa, niin ei jatkanut.

Kiitos paljon erittäin monipuolisesta hyvinvointikertomuksesta.

Minäkin olen huolissani tästä psyykkisestä hyvinvoinnista ja tässä tapauksessa myös oikeastaan pahoinvoinnista. Sekä lapset, nuoret, nuoret aikuiset, aikuiset ja nykyään myöskin ikäihmiset kärsivät hyvin paljon sekä yksinäisyydestä että psyykkisestä hyvinvoinnista. Heillä ei ole harrastuksia eikä nyt korona-aikana myöskään tuttavuuksia sillä tavalla, että mieli pysyisi virkeänä. Isot ja vähän pienemmätkin asiat askarruttavat, ja vähintäänkin puhekumppania kaivataan.

Meille on muissa yhteyksissä todettu, että lasten pitäisi liikkua vähintään 1 tunti päivässä, jotta pysyisivät terveinä ja saisivat virikkeitä elämäänsä. Tämä pätee myöskin kaiken ikäisiin. Toivonkin, että tähän hyvinvointiin ja sen saatavuuteen meillä Vantaalla keskityttäisiin tarmokkaammin, vielä tarmokkaammin kuin tähän saakka. Mutta pyritään myöskin siihen, että mahdollistetaan kaiken ikäisille tämä liikkumisen mahdollisuus.

Kiitos paljon.

1:17:51 Valtuutettu Mika Niikko

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Valtuutettu Kähärälle täytyy nyt vastata siihen, että mikä tekee ruoka-apujärjestöistä vähempiarvoisia kuin ne muut järjestöt, lukemattomat järjestöt, jotka saavat kaupungilta ilmaisia tiloja? Ovat saaneet vuosikymmenien ajan ja useat heistä varmasti ovat hyvin lähellä sosiaalidemokraattista toimintaa, niin olen käsittänyt. Ja toisekseen ne muut isot ruoka-aputoimijat, joita Vantaalla on vain muutama seurakunta, niin nehän toimivat omista tiloista käsin ja heillä on tilat, eivät he tarvitse avustusta siihen tiloihin kuten muutamat muut pienemmät toimijat.

Ja mitä tulee sitten tähän sosiaalidemokraattiseen oikeudenmukaisuuteen, kun mainitsit, että nämä maahanmuuttajajärjestöt saavat isoja avustuksia ja useita avustuksia sen johdosta, kun ne hakevat paljon. Kuten

esimerkiksi tässä tammi-elokuun aikana kyseisessä lautakunnassa, mitä johdatte, niin siellä on esimerkiksi Tusmo ry saanut 20 810 euroa 8 kuukauden aikana, Sahan Seura 10 750, Somfin 5790, Maakulta 6120, tätä voisi jatkaa tätä luetteloa hyvin pitkään, muttei ole aikaa siihen. Ja samaan aikaan nämä ruoka-apujärjestöt hakivat, muistatko, viime kesänä 8000 euroa teiltä koko vuoden polttoainekorvauksiin ja siihen, että saavat kuljetettua sitä ruokaa ne työttömät ja vähävaraiset ihmiset, jotka tekevät sitä vapaaehtoisesti. Niin siitä piti väkisin käydä 2 kokousta ja vääntää sitä asiaa, ja lopputulema oli, että annettiin 3000 euroa. Ja perusteluna oli se, että kun tämä kyseinen järjestö oli saanut jo aikaisemmin 3000 euroa koko vuoden toimintaan Havukoskelle, jossa heillä on omat, itse maksamat tilat, joita kaupunki ei edes maksa siellä. Elikkä tämä yhdenvertaisuuspuhe näistä, että seurat ovat yhdenvertaisia, niin se ei pidä paikkaansa.

Nyt vaalien alla jos joskus ne asiat nostetaan esille. Tulen nostamaan yksityiskohtaisesti kaikki ne teidän päätöksenne, mitä te olette vapaa-ajan lautakunnassa tehneet, sekä myös mitä on tehnyt kaupunginhallituksessa ja yleisjaostossa ja muissa (-) [1:19:47]. Meillä on tapoja ollut, jos me olemme yleisjaostossa tehneet päätöksen siitä, että 2 järjestöä, niitten ruoka-apumäärärahoja on korotettu, niin kaupunginhallituksen puheenjohtajan otto-oikeudella muuttanut ne päätökset ja ne on leikattu takaisin sinne suuntaan, minne se on haluttu. Jos tämä ei ole poliittista toimintaa, niin kertokaa minulle, mitä toimintaa se sitten on. Minkä takia nämä köyhien parissa olevat toimijat eivät voi saada niitä murusia sieltä pöydältä, mitä tippuu? Nekin pitää ottaa pois sieltä. Eivät he ole pyytäneet koskaan edes mitään isoja avustuksia tässä kaupungissa. Mielestäni ei ole oikein puhua, että on rehellisesti huolissaan vantaalaisista, jos samanaikaisesti näitä murusiakin ollaan leikkaamassa pois.

Ja me kaikki tiedämme, jotka olemme valtuustossa tai kaupunginhallituksessa tai missä tahansa lautakunnassa, niin koronavuonna, viime vuonna kun alkoi, niin kaikkein kysytyin palvelu oli ruoka-apu. Ihmiset ovat menettäneet työpaikkansa, heillä on hätää perheessä, ja he tarvitsevat sitä vähintä kädenojennusta, mitä järjestöt pystyvät tekemään. Siellä on kymmeniä ihmisiä, tekevät vapaaehtoisesti, kaupunki ei maksa penniäkään, edes heidän kuntoutuksestaan maksa mitään. Ilmaiseksi tekevät työtä. Ja sitten te sanotte, että 3 tonnia vuodessa riittää niille, mutta näille muille järjestöille riittää lapiotolkulla rahaa.

Tästä on kyse. Pitää olla yhdenvertainen, olkaa yhdenvertainen. Poistakaa sitten kaikilta järjestöiltä ne ilmaiset tilat tästä kaupungista. Eihän me sitä haluta, kuka sen haluaa, että niiltä poistetaan ne tilat?

(Puheenjohtajan välihuuto.)

Pitää oikeasti olla kohtuutta tässä kaupungin rahankäytössä näitten vähävaraisten hyväksi tehtäville järjestöille. Tätä pyydän, kohtuutta.

1:21:28 Valtuutettu Jouko Jääskeläinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Tietenkin syrjäytyminen on juuri tuon hyvinvoinnin vastakappale, se huonompi puoli. Meillä Vantaalla on tärkeitä asioita, jotka eivät ole ihan samoja koko maassa, ihan perusasioita - kielitaito, opiskelu, työpaikka, sosiaalinen yhteys on ehkä - monella muulla paikkakunnalla Suomessa tämä kielitaito on itsestäänselvä, koska on enemmän yhtä kieltä, mutta meillähän on tunnetusti koko maan monikielisintä aluetta meidän kuntamme. Näitä asioita joudutaan hoitamaan. Jos näissä jossakin kohdassa tapahtuu sitten pettymyksiä, epäonnistumista, jopa romahdusta, niin sen jälkeen hyvinvointi on hyvin heikolla pohjalla, eli meidän työalamme on hyvin monimuotoinen.

Koronahan on nostanut esille myöskin kysymyksen kuulumisesta, elämän mahdollisuudesta, mahdollistamisesta, normaalin elämän mahdollistamisesta ja tulevaisuuden toivostakin. Mitkä ovat keinot näiden kaikkien hoitamiseen? Nythän olemme ehkä enemmänkin tässä tänään kuitenkin puhuneet ongelmista. On selvää, että mikään paraskaan kirjallinen tuote edes valtuustossakaan ei auta itse maaliin, vaan se on vasta alku.

Tuo mainio hyvinvointikertomus kertoo näitä peruskysymyksiä ja nostaa 5 aluetta esille. Siitäkin voi todeta, että jokainen joutuu itse liikkumaan ja syömään terveellisesti. Ne ovat asioita, joihin emme hirveän paljon pysty toisiamme auttamaan, mutta sitten taas psyykkiset ongelmat voivat iskeä aivan äkkiarvaamatta melkein pä kenen kohdalle tahansa. Elikkä ikään kuin nuo kohdealueet, jotka raportti nostaa esille, ovat myöskin tässä suhteessa erilaisia ja tarvitsevat erilaisia toimenpiteitä. Hyvä, että johonkin määrään asti pystymme kaupungissa kaupungin toimesta niitä

hoitamaan, mutta on varmaan tunnustettava, että eivät edes parhaankaan kaupungin kädet ikään kuin riitä tähän kaikkeen.

Siksi on tärkeitä, että myöskin me yksilöllisinä ihmisinä ja yhteisöinä, järjestöinä toteutamme yhteisöllisyyttä (-) [1:23:35] ei ainoastaan oman näkökulmamme hyväksi, vaan ikään kuin koko Vantaan hyväksi ja koemme vastuuta yhteisestä kaupungista. Se voi olla yksi näkökulma, joka tuo sitä tarvittavaa apua ainakin jonkun ihmisen kohdalla.

Kiitos, puheenjohtaja.

1:23:58 Valtuutettu Sirkka-Liisa Kähärä

Kiitos, Antti Lindtman.

Arvoisa Mika Niikko, kaupunginvaltuutettu. Ruoka-apujen vuokramaksua on lähdetty, niin kuin sanoin edellisessä puheessa, niin tarkastelemaan ja yhdenvertaistamaan, ja virkamiehet tekevät myös ihan samalla lailla muiden järjestöjen osalta, mitä tässä lähdetään käymään läpi. Ja siellä saattaa olla esimerkiksi sellaisia, jotka maksavat 20 euroa vuodessa, mutta kun virkamiehet näihin pääsevät käsiksi, niin nämä perataan kaikki. Ja se, että Mika Niikko sanoi, että pienistä roposista ei voida maksaa näitä vuokria. Vuokra-avustusta voidaan hakea, järjestö voi hakea sitä, ja Takaisin Elämään ry:kin voi ensi vuodelle hakea sitä avustusta.

Ja se, että hän kritisoi kovasti, että vapaa-ajan lautakunta on antanut avustuksia niille järjestöille, jotka esimerkiksi tänä keväänä ovat hakeneet avustuksia. Kannattaa muistaa, että ne päätökset ovat olleet kaikki yksimielisiä. Myös lautakunnan perussuomalaiset jäsenet ovat olleet sitä mieltä, että nämä voidaan myöntää. Jos Mika Niikko on sitä mieltä, että perusteet ovat väärät, niin silloin hänen kyllä kannattaa tehdä valitus virkamiesten toiminnasta, eikä huudella täällä valtuuston kokouksessa asiasta.

Ja sitten se, että viime kesän tästä kohdeavustuksesta, minkä sai Takaisin Elämään ry, niin syy oli se, miksi se palautettiin - lautakunta päätti palauttaa sen uudelleen valmisteluun virkamiehelle, koska Takaisin Elämään ry oli saanut jo aikaisemmin toiminta-avustusta samaan asiaan, ja yleensä siihen ei voi enää kohdeavustusta hakea. Sen jälkeen se tuli uudelleen lautakuntaan ja me päätimme antaa kohdeavustusta, eli sen ylimääräisen 3000 euroa täysin samaan toimintaan,

mikä on haettu jo toiminta-avustuksella. Lautakunta oli yksimielinen siitä, että koronatilanne on se, joka tässä sanelee sen, että tätä järjestöä kohdeltiin eri tavoin.

Kiitos.

1:26:28 Valtuutettu Sari Multala

Kiitos, puheenjohtaja.

Täällä kun esitetään aika kovia syytteitä, niin katson paremmaksi hieman siihen vastata kuitenkin. Kuntalaisten hyvinvointi olisi asia, josta olisin mielellään puhunut, mutta vastaan nyt tähän Mika Niikon suoraan syytökseen.

Kyse siis kyseisessä tapauksessa oli siitä, että yleisjaosto oli tehnyt päätöksen ja sillä olisi ollut myös vahvat valitusperusteet, sillä itse Mika Niikko oli osallistunut asian neuvotteluihin, vaikka oli asiassa itse esteellinen. Niissä neuvotteluiden mukaisessa päätöksessä yleisjaosto päätti lisätä nimenomaisesti tälle kyseiselle järjestölle ja eräälle toiselle järjestölle suoraan rahoitusta, joka olisi ollut pois muilta järjestöiltä esittelijän esityksen vastaisesti. Elikkä ikään kuin tämä ei olisi mennyt silloin läpi tämän normaalin prosessin, jossa ollaan arvioitu, millaisia hakemuksia on tehty, millä perusteilla ja kriteereillä avustuksia järjestöille myönnetään. Sen vuoksi katsoin, että mielestäni se oli täysin epäoikeudenmukaista, että suoraan vedetään pois toisilta järjestöiltä ja ikään kuin plusmiinus-laskulla laitetaan sitten 2 järjestölle.

Tämän jälkeen asia käsiteltiin kaupunginhallituksessa uudelleen ja päädyttiin toiselta momentilta lisäämään järjestöille rahoitusta, jolloin muilta järjestöiltä ei jouduttu leikkaamaan, mutta myös nämä 2 kyseistä järjestöä saivat lisärahoitusta siihen alkuperäiseen päätökseen verrattuna. Tässä se, miten se asia meni.

Sen sijaan pidän todella tärkeänä sitä, että täällä on keskusteltu monipuolisesti siitä, että meidän vantaalaiset kuntalaiset tarvitsevat paljon palveluita nyt ja tulevaisuudessa. Sen toiveen haluan nyt tässä ääneen sanoa, että varmasti sitä toipumista nopeuttaa se, mitä nopeammin me saamme myös näitä nykyisiä palveluita auki. Huomasin, että Oulun kaupungissa on käytetty kekseliäisyyttä ja lähdetty itse tuumasta toimeen ja avattu uimahallit yli 65-vuotiaille. Ajattelen, että siinä vaiheessa, kun Vantaallakin nämä vanhemmat ikäryhmät ovat laajasti rokotettuja, niin voitaisiin Vantaallakin harkita tämäntyyppistä toimintaa, avata esimerkiksi aamupäivällä tai

keskellä päivää vuoroja sellaisille ryhmille, jotka ovat jo rokotuksen saaneet ja siten koronariskitartunta siellä olisi mahdollisimman pieni.

Kiitos.

1:28:50 Valtuutettu Mika Niikko

Puheenjohtaja, niin rakentavan kuin tässä tilinpäätöshetkessä pystytään käyttämään.

Haluan, että puhutaan asiasta sitten oikeilla nimillä. Toki kunnioitan kaikkia päätöksentekijöitä, ei ole kyse siitä, mutta haluan nyt, että käydään tämä keskustelu loppuun.

Kyse, mistä kaupunginhallituksen puheenjohtaja puhuu, koskee yleisjaoston päätöstä 23.4.2018, tämä on niin vanha asia. Silloin 2 järjestölle, kuten Takaisin Elämään ry ja sitten Vantaan Apuraide, heidän avustusmäärärahansa olivat niin pieniä, ja tässä en ollut päätöksenteossa itse mukana, olin jäävänyt itseni. Toki olen tämmöistä suuta soittanut joka paikassa näissä asioissa nyt järjestöjen puolesta. Silloin niitä korotettiin puolella niitten avustusmäärärahoja. Ja kuitenkin se päätös, se oli äänestyksen kautta oleva päätös, kokoomus ei tykännyt siitä päätöksestä, ja sitten kaupunginhallituksen puheenjohtaja käytti veto-oikeutta ja otti sen ja leikkasi sieltä 4 tonnia molemmilta, kutakuinkin näin se meni. Ja kyse kuitenkin ei ole isoista summista. Kyse oli kuitenkin molemmilla järjestöillä alle 10 000 euron summasta. Apuraiteelle aluksi esitettiin 800 euroa, ja sinne haluttiin lisätä, niin sinne lisättiin 9800, koska ne tekivät merkittävää työtä tässä kaupungissa. Ja kuitenkin näistä aina on haluttu leikata. Tietysti periaatteessa nämä olisi voitu korjata kuinka moneen kertaan, jos te olisitte halunneet auttaa ruoka-aputoimijoita täällä, joten sen takia otan ilmat pois niistä tyhjästä puheista.

Esimerkiksi viime vuonna Takaisin Elämään ry lopetti ruoka-aputyön Havukoskella siitä toisesta tilasta, minkä ne olivat valtion rahoilla saanut käyntiin. Se vajaa 2 vuotta toimi, siellä oli 200 neliötä tilaa, yhteiset ruokailut kaikki. Ne palvelivat tuhansia Havukoskella siitä tilasta käsin, Rasinkatu - onko se nyt 14:stä vai mikä se on, 11 se numero, Rasinkatu 10 -tilan lisäksi. Ja siitä ne tekivät hakemuksen kyllä kaupungille, ei sieltä tullut mitään. Edelleen 3000 euroa vuodessa rahaa, vaikka oli 2 tilaa. Ja ne lopettivat ja sulkiivat sen toiminnan ja ovat siitä huolimatta jatkaneet siellä kadulla sen nuorisotilan edessä sitä jakoa kaikki nämä 20 vuotta.

Kyse on murusista, mitä sinne on jaettu suhteessa näihin muihin toimijoihin. Tätä ette voi kiistää. Kertokaa minulle sitten esimerkiksi, että miten esimerkiksi tästä hyvinvoinnin ja terveyden 200 000 euron määrärahasta pystytte antamaan useita kymmeniä tuhansia, kuten 47 000 euroa, samoille Havukosken järjestöille, joitten työn tuloksia aikaisemmin ei pystytty mittaamaan siten, että niitä olisi pystytty validoimaan, että se työ on tehokasta. Mutta miten annettiin samaan aikaan Punaiselle Ristille kohtaamiskahvilan järjestämiseen Havukoskelle siihen Kirnuun 31 000 euroa, kun toinen järjestö, joka tekee sitä siellä ennestään, niin saa siihen sen 4000-5000 vuodessa korkeintaan, ja ne on tehneet sitä jo siellä 10 vuotta. Jos siellä tapaa yli 40 eri kielitaustaa olevaa nuorta viikoittain, 300 nuorta viikoittain tapaa siellä tiloissa, tai parisataa nuorta viikossa, niin silti ne eivät saaneet mitään siitä 200 000 euron rahoitushakemuksesta.

Jos tämä ei ole poliittista tai jotain muuta, niin kertokaa minulle, mitä se on. Miten näitä kohdellaan eriarvoisesti niitä järjestöjä, jotka ovat vuosikausia, vuosikymmeniä palvelleet näitä vantaalaisia tekemällä ilmaiseksi työtä tässä kaupungissa? Miksi ne aina saavat vapaa-ajan lautakunnasta tai jostain muusta nollaa, tai saavat muutaman euron? Mistä se johtuu? Miksi nämä muut onnistuvat saamaan sitten kymmeniätuhansia vuodesta toiseen, jos ne puhuvat vähän eri kieltä ja eri tavalla toimivat?

(Puheenjohtajan välihuuto.)

No, jos kolme minuuttia meni, niin puheenjohtaja, olisin vielä halunnut puhua kyllä yhdestä toisestakin asiasta, mutta jos ei puhekierrös jatku, niin tyydyn tähän näin.

Kiitos.

1:32:53 Valtuutettu Sari Multala

Arvoisa puheenjohtaja.

Mielelläni pitäytyisin täysin hyvinvointikertomuksen aihepiirissä. On pakko kuitenkin korjata, ettei kenellekään jää väärää käsitystä siitä. Kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ei ole valtaa päättää yksi niiden asioiden lopputulemasta. Otto-oikeutta voi käyttää, mutta silloin kun ne päätökset tehdään, siihen tarvitaan aina demokraattisten puolueiden enemmistö. Niin myös näissä avustuspäätöksistä tai

missä tahansa päätöksissä. Eli en voi yksin päättää, enkä ole yksin päättänyt koskaan yhtään mistään. Se olisi mahdotonta. Joskus toki tekisi mieleni, että tällaistaikin voisi tehdä, mutta näin ei voi toimia. Jätetään nyt tämä keskustelu tältä osalta tähän.

Toivon todella, että tästä hyvinvointikertomuksesta jatkunut hyvä keskustelu jatkuu myös siellä virkamiespuolella nyt innostuneena siitä, kuinka oikeasti Vantaan kaupunki tilanteesta, joka on ollut jo vaikea, kuten tästä hyvinvointikertomuksista voitiin lukea, tulee olemaan vielä vaikeampi tämän jälkeen. Varmasti tässä tarvitaan juuri sitä, mitä moni täällä on peräänkuuluttanut niin puheissaan kun valtuustoaloitteessaan, eli toimialojen ylimenevää pohdintaa, miten voimme tehdä asiat vielä paremmin niin normaalien palveluiden piirissä kuin sitten tarvittaessa joillakin lisäpalveluilla. Yhdyn siihen toiveeseen, että erityisesti näihin mielenterveyspalveluihin kiinnitetään huomiota. Niiden kysyntä on kasvanut räjähdysnomaisesti nyt tämän koronan myötä.

1:35:37 Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

Kiitoksia.

Koska valtuutettu Norrena esitti väittämän, että olen toiminut virheellisesti, niin kiitos siitä, että saan oikoa ja vastata tähän kysymykseen.

Tilikauden voitto jää kaupungin taseeseen, eli voittovaroihin. Niitä ei ole mihinkään käytetty. Nyt viime vuoden hyvä tulos vahvistaa meidän tasettamme, mutta täytyy muistaa, että vuonna 2019 teimme suurin piirtein samansuuruisen tappion. Eli siinä mielessä tämä oli meille erittäin tarpeellinen.

Velkamäärä on taas täysin eri asia kuin tilikauden voitto. Kassatilanne sanelee, milloin uutta velkaa otetaan ja milloin sitä ei oteta. Viime syksynä vuosikatteen kehitys mahdollisti sen, että uutta velkaa ei tarvittu lisää. Lainanottovaltuudet päättää valtuusto ja niiden puitteissa toimitaan, mutta lainaa voi kuitenkin kaupunginjohtaja lyhentää. Sen toteaa meidän hallintosääntömme. Kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päättää talousarviolainasta talousarvion tai kaupunginvaltuuston erikseen asettamissa enimmäisrajoissa. Eli lainanottovaltuutta ei voi ylittää, mutta sen voi alittaa, jos meidän taloudellinen tilanteemme sen sallii.

Käytäntö on ollut Vantaan kaupungilla tämä vuosikymmeniä. Se ei muuttunut mihinkään organisaatiouudistuksen yhteydessä, vaan kaupunginjohtajat

ovat lyhentäneet päätöksillään lainaa, jos kassatilanne on sen sallinut. Ja tosiaan lainaa ei voi ottaa ylitse sen, mitä lainanottovaltuus sanoo.

Kiitos.

Ja näin on siis toimittu.

6 § Vantaan kaupungin henkilöstökertomus 2020

1:38:24 Valtuutettu Minna Räsänen

Kiitos.

Hyvä valtuuston puheenjohtaja. Arvoisat valtuustokollegat.

Henkilöstökertomuksen mukaan Vantaan kaupungilla vakituisen ja täyttä työaikaan tekevän naispuolisen työntekijän euro on 88 senttiä. Vaikka Vantaalla ollaankin tehty töitä palkkaerojen kaventumisen eteen osittain hyvin tuloksin, on tuo keskimääräinen perusteeton palkkaero kuitenkin edelleen voimassa, ja se ei ole oikein. Vantaalla työskentelevistä työntekijöistä 80 prosenttia on naisia, ja jotta näidenkin naisten euro olisi joskus tulevaisuudessa kokonainen, on Vantaan työnantajana erityisen tärkeää huolehtia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta omassa henkilöstö- ja palkkaus(-) [1:39:04]. On tärkeää, että Vantaalla luodaan mahdollisimman hyvät puitteet ihan kaikille sukupuolesta riippumatta tehdä työtä eri työtehtävissä ja eri toimialoilla ilman perusteettomia palkkaeroja. Palkkaerojen kaventamiseksi on itse käärittävä hihat ylös ja purettava ripeästi mahdollisia kaupungin omia sisäisiä sukupuolittuneita rakenteita. Meidän on varmistettava, että esimerkiksi kaupungin rekrytoinneissa ja organisaation sisäisissä siirtymisissä huolehditaan siitä, ettemme pidä yllä erikseen miesten ja naisten töitä. Sukupuolittuneiden rakenteiden purkamiseksi Vantaa voi työnantajana itse lisätä tietoisuutta eri työtehtävistä. Siinä, kun rekrytoimme miehiä palvelu-, hoiva- ja opetustehtäviin, on meidän kiinnitettävä huomiota myös siihen, että rekrytointimme tavoittavat yhtä lailla naisia teknisempiin ja yleisimmin miesvaltaisempina pidettyihin tehtäviin.

Yksi tärkeimmistä kulmakivistä palkkaerojen kaventamiseksi on purkaa työelämän ja työtehtävien segregatiota. Kun työtehtävissä ja työnjaossa toteutuu

tasa-arvo, myös palkkaerot pienenevät. Siksi Vantaalla on huolehdittava siitä, että meillä on tarjolla sellaisia töitä, joita eri Pentit ja eri Pirkot voivat halutessaan tehdä ja kykenevät niitä tekemään, ja että kaupunki organisaationa tarjoaa niiden suorittamiseksi tai esimerkiksi niiden oppimiseksi resursseja, koulutusta ja kannustusta.

Yhtenä merkittävänä toimenpiteenä palkkauksellisen tasa-arvon edistämiseksi ja sukupuolten välisen palkkaerojen kaventamiseksi on Vantaalla huolehdittava siitä, että tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ovat aito työkalu normaalissa työarjessa koko vantaalaisessa työyhteisössä. Tavoitteena on oltava, että palkka-avoimuutta edistetään Vantaalla esimiesten rohkealla otteella. Vantaalaiset esimiehet ovat hyviä tunnistamaan mahdollisia sukupuolittuneita rakenteita, jotka voivat vaikuttaa palkkaerojen säilymiseen kaupungissa. He osaavat aktiivisesti toimia samapalkkaisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi.

Yksi tasa-arvotyön kulmakivistä on hyvin tehty ja perusteellinen palkkakartoitus, joka on yksi keino nostaa esille mahdollisia piileviä palkkauseroja sukupuolten välillä ja korjata niitä. Siksi Vantaalla on huolehdittava, että palkkakartoitusten kautta tehdään monipuolista työtehtävien vaativuuksien arviointia yli toimialarajojen. Se lisää avoimuutta ja osaltaan mahdollistaisi samapalkkaisuusperiaatteen toteutumisen. Palkkakartoitusten tekemisen yhteydessä Vantaalla on pidettävä huolta myös siitä, että kaupungin oma henkilöstö otetaan mukaan prosessiin vahvasti niin kartoituksen valmistelussa kuin sen arviointivaiheessa. Lisäksi palkkakartoituksen tuloksista on kerrottava henkilöstölle avoimesti ja huolehdittava, että sen tuloksista aiheutuvat toimenpiteet myös toteutetaan.

Meidän poliitikkojen tehtävänä on varmistaa, että Vantaalla työ palkkatasa-arvon saavuttamiseksi on edelleenkin vahvaa, ja että Vantaa on työpaikkana henkilöstöä arvostava, kannustava, vastuullinen, ja että kaikkia työntekijöitä kohdellaan reilusti.

Kiitos.

1:42:22 Valtuutettu Ulla Kaukola

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen hyvin ylpeä siitä, että Vantaa ei koronavuonna lomauttanut työntekijöitään. Se on minusta viesti jokaiselle kaupungin työntekijälle, että häntä ja hänen työpanostaan arvostetaan.

Sosiaali- ja terveystalouden työntekijät ovat olleet koronavuonna hyvin tiukilla ihan varmasti, mutta toinen ryhmä, jonka haluan nostaa esille, ovat opettajat ja koulujen muu henkilöstö. Veikkaan, että rehtoreilla ei ole koskaan ollut sellaista vuotta kuin koronavuosi on ollut. Jatkuvaa muutosta ja siihen sopeutumista. Opettajien tilanne ei ole ollut lainkaan helppo. Välillä on opetettu lähiopetuksessa, välillä etänä, hybridinä tai ties millä tavalla. Sellainen on raskasta ja kuluttavaa. Etä- ja hybridiopeutus vaativat aivan erilaisen suunnittelun kuin lähiopetus. Laitteet ja yhteydetkään eivät aina välttämättä toimi joko itsellä tai opiskelijoilla. Erityisesti ammatillinen koulutus on ollut pulassa. Käytännön osaamista, kuten hitsausta, hiusten leikkaamista tai vaikkapa lattialämmityksen asentamista on kovin vaikea opettaa etänä. Opettajat ovat olleet ihan mahdollittoman edessä.

Henkilöstökertomus ja Kunta10-tutkimus antavat kuvan, että Vantaan henkilöstö voi keskimääräisesti katsoen hyvin. Mielenkiintoista olisi kuitenkin nähdä, kuinka paljon hyvinvoinnissa on hajontaa eri toimialojen kesken. Olen hyvin tyytyväinen siihen, että Vantaalla työntekijällä on ollut mahdollisuus olla esimiehen luvalla poissa sairauden vuoksi maksimissaan 5 päivää ja nyt korona-aikana 7 päivää. Työterveyshuollon resurssit voidaan suunnata tärkeämpiin asioihin, kun luotetaan työntekijän omaan kykyyn arvioida työkuuntensa, eikä vaadita selkeästä sairaudesta, kuten -

(Puheenjohtajan välihuuto.)

Palauduin.

(Puheenjohtajan välihuuto.)

Voi voi. Tapaan näköjään aina pudota.

Niin, henkilöstökertomus ja se Kunta10-tutkimus antaa kuvan, että Vantaan henkilöstö voi keskimääräisesti katsoen hyvin. Hyvin mielenkiintoista olisi nähdä, että kuinka paljon siellä hyvinvoinnissa on eroja eri toimialojen kesken. Olen tyytyväinen siihen, että Vantaalla työntekijöillä on ollut mahdollisuus olla esimiehen luvalla poissa sairauden vuoksi maksimissaan 5 päivää ja nyt koronan aikana 5

päivää. Työterveyshuollon resurssit voidaan suunnata tärkeämpiin asioihin, kun luotetaan työntekijän omaan kykyyn arvioida työkuuntensa, eikä vaadita selkeästä sairaudesta, kuten flunssasta, sairauslomatoimistusta.

Mutta huolestuttaviakin asioita on. Mielenterveyssyistä johtuvat poissaolot ovat lisääntyneet, nuoret työntekijät kokevat kuormittuvansa ja työntekijät kokevat työssään aivan liian paljon uhka- ja väkivaltatilanteita. Hyvin paljon on tekemistä myös lähijohtamisessa. Raportissakin todetaan, että kaikkien esimiesten taidot tai aika eivät riitä työntekijöiden tukemiseen.

Kunta10:ssä on yksi mittari, jonka soisin jatkossa nousevan paremmalle tasolle, nimittäin kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta. Vantaan tulos on hieman parempi kuin Kunta10-kunnissa keskimäärin, mutta kaupunkistrategiassa asetettuun tavoitteeseen ei päästy. Oikeudenmukaisuuden kokemus, eli se, että minua kohdellaan kuten muita ja muita kuten minua, on työntekijälle tavattoman tärkeää. Ja kunta pitää huolen meistä, siksi kunnastakin, eli kunnan työntekijöistä, on pidettävä hyvä huoli. He tuottavat meille kaikki ne palvelut, joita meillä on.

Kiitos.

1:46:26 Valtuutettu Eve Rämö

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Vantaa on suuri työnantaja ja sen myötä tehdyillä henkilöstöpäätöksillä on laajoja vaikutuksia ihan monen työntekijän arkeen. Vantaan henkilökunnasta 80 prosenttia on naisia. Tämä tarkoittaa sitä, että tehdyillä henkilöstöpäätöksillä on laajat sukupuolivaikutukset. Vantaan tulisikin henkilöstöpolitiikassaan yhä enemmän ottaa käyttöön sukupuolivaikutusten arviointia, että tulisi näkyväksi, miten tehdyt päätökset vaikuttavat tasa-arvon näkökulmasta. Haluankin kiittää henkilöstöjohtoa siitä, kuinka hienosti tavoite palkkatasa-arvosta on nostettu henkilöstökertomuksessa esiin. Tämän tavoitteen eteen on kuitenkin vielä tehtävä hurjasti töitä.

Viime vuonna on erityisesti kiinnitetty huomiota työssä kohdattuun häirintään ja väkivaltaan Ollaan ihmisiksi -kampanjalla. Tämä on hieno esimerkki siitä, kuinka keskustason toimilla on positiivisia vaikutuksia koko henkilöstön hyvinvointiin. Henkilöstökertomuksessa on kohdattuja haasteita nostettu nyt jokaisen osion

loppuun. Tämä on todella hyvää ja kaivattua itsearviointia, ja olen hyvin iloinen siitä, että tästä on nyt vihdoinkin otettu koppia.

Valtuuston asettamat tavoitteet sen suhteen, miten henkilökunta kokee voivansa vaikuttaa työhönsä ja kokee työhyvinvointinsa, olisi voitu toteuttaa hieman syvällisemmin ja lähteä nykyistä enemmän itsetutkisteluun ja miettiä, miten voimme tilannetta parantaa koko Vantaan tasolla sysäämättä vastuuta näiden toteutumisesta yksiköihin tai yksilöille. Vantaan tulisikin aktiivisemmin rakentaa henkilöstöhallinnon Vantaa-mallia, mallia, joka perustuisi avoimuuteen ja henkilökunnan osallisuuteen.

Korona on tuonut haasteita, mutta myös onnistumisia, kuten henkilöstöresurssikeskuksen käyttöönotto. Tämä on malliesimerkki uudesta ketterästä ja ennakkoluulottomasta tapa toimia. Etätyöohje on joutunut koetukselle. Nyt siitä pitäisi oppia ja mennä enemmän luottamuksen suuntaan. Etätyöohjeita tulee tarkastella vielä uudelleen niin, että se on kaikin puolen tarkoituksenmukainen ja joustava. Toimiva etätyöohjeistus on työntekijöille pitotekijä. Kolikon kääntöpuolena taas toimimaton ja epäluottamusta ja epäoikeudenmukaisuuden kokemusta tuova ohjeistus karkottaa työntekijöitä.

Työn pitää palkita myös euromääräisesti. Pieniä parannuksia on tehty. Kiinnittäisin kuitenkin huomiota erityisesti kannustinpalkkio- ja sitouttamispalkkiojärjestelmiin. Nämä kaksi muotoa aiheuttavat lähinnä hämmennystä ja epätasa-arvon tunnetta. Sitouttamispalkkiota ei ole sidottu budjetin toteutumiseen ja kannustinpalkkiot ovat. Kentältä kuuluukin uutisia näiden tiimoilta. Sosterin henkilökunta on päässyt tavoitteeseensa, mutta kannustinpalkkiot jäävät maksamatta toimialan budjettilyityksien vuoksi. Järjestelmä, jossa palkkioita ei saa, vaikka sen edellyttämä työ on tehty, ei varsinaisesti kannusta vaan lannistaa. Tässäkö kiitos koronaponnisteluista?

Viime syksynä me täällä valtuustossa päätimme, että osana tuottavuus- ja kasvutoimikunnan toimenpiteitä otamme käyttöön henkilökunnalle mahdollisuuden vaihtaa lomarahoja vapaaksi, sekä mahdollisuuden ottaa 5 palkatonta päivää vuoden aikana. Maanantaina saimme kuulla, että vain lomarahojen vaihto on haluttu ottaa käyttöön. Vastuu tästä sysättiin henkilöstöä edustaville luottamusmiehille. Ovatko valtuuston päättämät budjettipäätökset sellaisia, jotka voi toteuttaa vain, jos huvittaa? Saako ikävästä leikkauslistasta karsia ne, jotka eivät satu miellyttämään?

Lähtökohtaisesti olisi varmasti hyvä, että valtuuston päätöksiä noudatettaisiin ja jo päätetyt asiat vietäisiin täytäntöön viivyttämättä. Ottamalla palkattomat vapaat mukaan keinovalikkoon, lisäämme -

(Puheenjohtajan välihuuto.)

- säästöjen lisäksi henkilökunnan hyvinvointia. On kestävämpiä, jos tehtyjen päätösten toteuttamiseen ei voida luottaa.

Kiitoksia.

1:50:07 Valtuutettu Tiina Tuomela

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja kiitos monipuolisesta henkilöstökertomuksesta. Seuraavassa muutama nosto.

Sairauspoissaoloprosentti oli 4,43, kun se vastaava luku vuonna 2019 oli 4,35. Löydös on varsin mielenkiintoinen huomioiden, että osa kaupungin työntekijöistä teki etätöitä, eli esimerkiksi infektio-poissaolojen luulisi vähentyneen. Ilmeisesti kuitenkin juuri mielenterveysperustaisten poissaolojen kasvu on osaselityksenä nousuun. On hienoa, että juuri tämä mielenterveysalue on nostettu nyt tämän kuluvan vuoden yhdeksi painopistealueeksi.

Tiettyjen alueiden rekrytointihaasteet ovat edelleen jatkuneet. Hienoa kuitenkin on, että henkilöstön pitovoima on parantunut edellisiin vuosiin verrattuna hivenen. Lähtövaihtuvuus oli 7,2 prosenttia, kun se vuonna 2019 oli 7,9 prosenttia. Edelleen meidän pitää kuitenkin pohtia sitä, mikä lisää vetovoimaa ja myös pitovoimaa. Vantaan työnantajamielikuvan kirkastaminen, tiivis yhteistyö oppilaitosten kanssa, johtajuuden kehittäminen, mutta myös palkkaus ja palkitseminen sekä erilaiset luontaisedut ovat tarpeen, muun muassa työmatkasetelin rinnalle laajemminkin hyvinvointiseteli käytettäväksi liikunta- tai kulttuuriharrastuksiin. Palkitsemisen tarve korostuu erityisesti nyt koronan jatkuessa. Meidän on pidettävä huolta, että saamme jatkossakin pätevää ja motivoitunutta henkilökuntaa, joka myös viihtyy työssään.

Kiitos.

1:51:57 Valtuutettu Sirkka-Liisa Kähärä

Kiitos, puheenjohtaja.

Anteeksi, ihan pakko kysyä liittyen tuohon Eve Rämön puheenvuoroon ja siihen, että kun hän otti keskusteluun sen, että työntekijät eivät ole pitäneet palkattomia vapaita ja lomarahavapaat ovat olleet se ainoa keino. Kannattaa tietysti muistaa, että pelkästään työnantajalle syntyvän säästön takia ei työntekijän tule sopia lomarahavapaasta, että lähtökohta on aina työntekijän oma halukkuus siihen vaihtomahdollisuuden käyttämiseen. Ja sama koskee palkatontakin, että ei työnantaja voi määrätä työntekijää ottamaan palkatonta vapaata, vaan että hänellä pitää olla oma halukkuus siihen.

Ymmärsinkö oikein Even puheen, vai käsitinkö väärin Eve Rämön puheenvuoron?

1:53:03 Valtuutettu Eve Rämö

Kiitos, puheenjohtaja.

Tosissaan syksyllä, kun tästä puhuttiin budjettineuvotteluissa kumminkin, niin nimenomaan tässä on ajatuksena se, että mikäli henkilö haluaa, niin voi näitä vapaita käyttää, vähän niin kuin TVO-kaudella oli. Ja tämä on esimerkiksi sellaisille ihmisille, joille ei ole vielä kertynyt lomapäiviä, he eivät voi vaihtaa, tai sitten varsinkin näin raskaana aikana, jos on oma meno, niin moni mieluummin ottaa sen päivän takaisin kuin tekee niitä tunteja sisään ja ikään kuin sillä lailla kuormittuu. Joten tämä on koettu hyvänä, ainakin itse, kun kaikki työkaverini ja (-) [1:53:37] kun on pitkään ollut etänä, niin nimenomaan tällainen vapaaehtoinen yksittäisten päivien ottaminen sinne tänne on koettu nimenomaan hyvinvointia lisäävänä tekijänä.

11 § Vastaus Antero Eerolan ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalle uudet ohjeet vastuullisista hankinnoista

1:58:23 Valtuutettu Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja.

Mikrofoni oli päällä koko ajan, mutta se ei näköjään toiminut samaan aikaan kuin nuo kuulokkeet, mutta jos saan tämän 3 minuuttiani aloittaa alusta.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämän aloitteen tausta liittyy siis siihen skandaaliin ja kohuun, joka nousi esiin viime kesänä mediassa. Helsingin Sanomat uutisoi tuolloin pitkään jatkuneista ja vakavista väärinkäytöksistä useissa siivousalan yrityksissä Suomessa. Mediassa kerrottiin räikeistä työehtojen ja työolojen rikkomuksista, joiden voi sanoa polkeneen työntekijöiden ihmisarvoa. Tämä kytkeytyy suoraan myös Vantaan kaupunkiin, tai kytkeytyi, sillä pääkaupunkiseudun kunnat, Helsinki, Espoo ja Vantaa, olivat ostaneet palveluita näiltä yrityksiltä. Tämä siitä huolimatta, että niiden ongelmat olivat tiedossa, tai ainakin niiden olisi pitänyt olla.

Tähän liittyy erittäin isoja periaatteellisia ongelmia. Tällaisten yritysten käyttäminen on väärin paitsi riiston kohteeksi joutuneiden työntekijöiden, myös rehellisten yrittäjien kannalta. Velvoitteensa hoitavat yrittäjät eivät voi hinnassa kilpailla sellaisten yritysten kanssa, jotka polkevat kustannuksia näitä velvoitteita rikkomalla. Kyse on myös isommasta kuviosta. Vaikka maan punavihreä kansanrintamahallitus on monilta osin pelastanut koronavuonna Suomen kuntien talouden - melkein 200 kuntaa on vedetty miinukselta plussalle - on pidempiaikainen kehitys se, että kunnilla on yhä vähemmän rahaa käytössään. Silloin kasvaa tietysti houkutus valita ulkopuolisen palveluntuottaja pelkän hinnan perusteella. Tämä puolestaan luo vilunkiyrityksille houkutuksen tehdä tarjouksia, joiden hinta on saatu painettua alas kestävämmillä tavoilla.

Kaupungilla on ostajana iso vastuu. Sen pitääkin hankinnoissaan vaatia palveluntuottajilta, että ne noudattavat toiminnassaan tiukasti yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja ekologisia sekä veroihin ja työntekijöiden työoloihin liittyviä velvoitteitaan. Kysymys ei ole vain siivousalasta. Keväällä 2019 nähty vanhustenhoitoskandaali osoitti, millaista jälkeä syntyy, kun yksityiset sairaus- ja sosiaalijätit päästetään saalistamaan kunnallisiin palveluihin. Se on ketun vapautta kanatarhassa. Opetus tästä mielestäni on se, että kunnan hommat, kunnan työt on hoidettava kunnan työnä. Yksityinen palvelutuotanto luo tehottomuutta ja se luo myöskin valtakunnan ongelmia. Nyt tietysti, kun kuntavaalit lähestyvät, puolueet näyttävät todellisen karvansa. Viime viikonloppuna Vantaan Sanomissa vaadittiin koko sivun ilmoituksella sitä, että yksityisille yrityksille luotaisiin uusi subjektiivinen kansalaisoikeus, eli niin sanottu

palvelualoite. Eli jokaista kaupungin palvelua yritykset voisivat vaatia itsensä toteutettavaksi.

Vantaalaiset eivät halua sellaisia palveluita, joiden vieressä koko ajan kiertelee joku markkinasusi kuonoaan lipoen. Paras resepti on hoitaa kunnan työt itse. Siivousalan ja vanhustenhoidon skandaalit ovat osoitus siitä, mitä on sen tien päässä, kun yrityksille avataan ovet selälleen, ja nimenomaan voitonteolle, yksityisten voittojen tekemiselle, avataan kunnallisiin palveluihin. Itse tähän aloitevastaukseen olen kohtuullisen tyytyväinen ja toivottavasti näistä teemoista voidaan jatkaa myös ensi valtuustokaudella.

12 § Vastaus Kati Tyystjärven ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen koskien Vantaan kaupungin liittymisestä Kaikukortti-järjestelmään

2:03:26 Valtuutettu Kati Tyystjärvi

Kiitoksia.

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät kuulijat ja valtuustotoverit ja virkamiehet.

Ensinnäkin haluan lämpimästi kiittää tämän aloitteeni vastauksesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaa että kaupunkikulttuurin toimialaa, koska he ovat yhdessä valmistelleet myötämielisen vastauksen siihen, että Kulttuuria kaikille - hankkeen luoma Kaikukortti-järjestelmä voitaisiin ottaa käyttöön meillä täällä Vantaallakin.

Me puhuimme äsken pitkään ja hartaasti tuosta hyvinvointikertomuksesta, ja vaikka yleensä hyvinvoinnista - siellä paljolti puhutaan liikunnasta, terveellisistä elämäntavoista, tupakoinnin vastaisuudesta, niin myös kulttuuri luo hyvinvointia. Tiedekeskus Heureka on ollut mukana kansainvälisessä tutkimuksessa ihan tämän viimeisen vuoden aikana, jossa on pohdittu sitä, miten eri hyvinvoinnin osa-alueet tällaisissa kulttuurilaitoksissa, museoissa, tiedekeskuksissa, mitä ne tuottavat, ja erillinen tutkimus koskien meidän omaa tiedekeskustamme tuli juuri sähköpostiin eilispäivänä. Heureka ei luonnollisestikaan valtavasti lisää fyysistä hyvinvointia, se lisää kohtalaisesti henkilökohtaista hyvinvointia ja älyllistä

hyvinvointia, mutta kaikkein korkeimman arvosanan sai sosiaalisen hyvinvoinnin kasvu. Ja siitä on kysymys myös kulttuurilaitoksissa käynnistä.

Kaikukortti-järjestelmä on tällainen win-win-tilanne, jossa kulttuurilaitokset tarjoavat maksuttomia käyntejä Kaikukortti-kortin omistajille, ja Kaikukortin omistajat ovat tiukassa taloudellisessa tilanteessa olevia sosiaalitoimistojen asiakkaita. On helppo kytkeä Kaikukortti-järjestelmä hyvinvointikertomukseen. Kaikukortti vastaa hyvin uuteen kuntien kulttuuritoimintalakiin, ja Kaikukortti edistää yhdenvertaisuutta, saavutettavuutta, terveyttä ja hyvinvointia. Kaikukortti on mukana tässä Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen TEAviisarissa myös, ja siten Kaikukorttia voi hyödyntää, kun me saamme täällä Vantaallakin käyttöön, niin esimerkiksi, kun teemme tätä seuraavien vuosien, seuraavan valtuustokauden hyvinvointikertomuksia.

Kaikukortti on matalan kynnyksen kortti. On vaikea täältä hyvinvoinnin takaa ymmärtää erittäin vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevien asemaa. Raahelainen runoilija Risto Sassali, jota olen tainnut aikaisemminkin täällä siteerata, sanoo: "kun katsoo hyvinvoinnin takaa, ei ymmärtää voi tilaa vaikeaa". Ja tämä Kaikukortti on nyt jatkossa meidän kädenojennuksemme näille heikoimmassa taloudellisessa tilanteessa oleville. Tässä yhteydessä voin ilokseni kertoa, että olen keskustellut tiedekeskus Heureka toiminnanjohtajan kanssa, ja johtaja Mikko Myllykoski suhtautuu tähän Kaikukorttiin erittäin positiivisesti ja varmasti heti, kun se Vantaalla saadaan käyttöön, niin Heureka tulee avaamaan ovensa kaikukorttilaisille.

Kiitos vastauksesta ja toivottavasti selvitykset johtavat myöskin käytännön toteutukseen.

Kiitos.

2:07:55 Valtuutettu Vaula Norrena

Kiitoksia.

Tämä on niin hyvä aloite, niin hyvä aloite, niin hyvä aloite. Tuhannet kiitokset Kati Tyystjärvelle. Tämä on kaikkien aikojen paras aloite, tämä on kerta kaikkiaan mahtava juttu. Kulttuurihan pidentää ikää, se on tutkittu juttu sekin. Kulttuuri parantaa myös monissa masennustiloissa, sekin on tutkittu juttu. Ja toivoisinpa, että jonain päivänä Suomi on niin vauras maa, että meillä voi olla taide-elämykset ja museot maksuttomia niin kuin jossakin Britanniassa on.

Muistatteko vielä aikaa ennen kuin Museokortti oli olemassa? Kyllä se oli vähän semmoista nihkeätä se maksaminen, että viitsikö tässä nyt maksaa sitä ja tätä jostakin pienestä näyttelystä. Mutta tämä on todella hieno asia, että saadaan kulttuuri kaikille. Tämähän on tavallaan kirjastolaitoksen jatkoa. Ja me emme käytä kulttuuriin liikaa tässä kaupungissa, me käytämme siihen 278 euroa per asukas. Se on saman verran kuin mitä käytämme pelkästään noihin henkilöstöpalveluihin, joista tuossa puhuttiin aikaisemmin. Ja siihen meidän kulttuuriin kuuluvat sitten kaikki uimahallit ja liikunnat ja urheilupuistot ja kaikki mahdollinen.

Suuret kiitokset Kati Tyystjärvelle, että tällainenkin on nyt sitten tulossa kaupunkiin.

Kiitos.

2:10:02 Valtuutettu Kati Tyystjärvi

Kiitoksia.

Kun tuossa nimi mainittiin moneenkin kertaan, niin en malta nyt olla kiittämättä valtuutettu Norrenaa näistä kauniista sanoista. Ja minä toivon, että tämä myöskin kuntalaisille välittyisi se ajatus siitä, että me poliitikot täällä valtuustossa emme vain puhu, vaan me teemme myös asioita, jotka vievät meille tärkeitä asioita eteenpäin, kuten minulle tämä kulttuurin saaminen kaikkien saavutettavaksi.

Kiitos.

13 § Vastaus Siri Ahokkaan ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaa-brändin mukaisen ulkovaatetuksen tarjoamisesta kaupungin kasvatus- ja opetushenkilöstölle työkäyttöön

2:11:26 Valtuutettu Siri Ahokas

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Kiitän kovasti vastauksesta. On ilahduttavaa, että kasvatuksen ja oppimisen toimiala näkee aloitteen hyvänä. Hienoa, että huomaatte asian merkityksen henkilöstöetuna, ehkä jopa vetovoimatekijänä rekrytointitilanteissa, näkyvyytenä Vantaa-brändille, sekä asian tasa-arvonäkökulmana. Ymmärrän, ettei aloite etene nyt, sillä kustannusvaikutuksia on, eikä tälle ole varattu määrärahoja talousarviossa. Toivon, että niin toimiala kuin valtuutetutkin voimme laittaa asian niin sanotusti korvan

taakse, sillä tietyn ulkovarustuksen tarjoamisella voidaan ohjata kasvatus- ja opetushenkilöstöä toteuttamaan oppimista ulkona myös huonommalla säällä. On varmasti mahdollista tuunata aloitetta kaupungille paremmin sopivaksi, tai ehkäpä tuleva valtuusto huomioi asian seuraavassa budjetissa.

Päiväkodin piha- ja lähiympäristö ovat perinteisesti osa oppimisympäristöä. Uumoilen kuitenkin niin, että sateella tai kovalla pakkasella saatetaan jäädä sisään ulosmenon sijaan, jos sää koetaan huonoksi, ja hyvillä varusteilla on todella paljon merkitystä.

Vastauksessa on tehty laskelmia kustannuksista, kiitos siitä. Ajattelen niin, ettei varustuksen tarvitse välttämättä olla näin laaja, vaan pienemmälläkin voi pärjätä. Esimerkiksi kevättakki ei välttämättä ole tarpeellinen, ehkä sadevarustus riittää, tai ehkäpä tässäkin voidaan käyttää harkintaa tarpeen mukaan.

Tiedän, että vantaalaiskouluillakin työskentelee opettajia, jotka toteuttavat ulko-opetuksen pedagogiikkaa työssään, eli käyttävät koulujen pihoja ja lähiympäristöjä voimakkaasti oppimisympäristönä. Osa viikoittain, osa ehkä päivittäin. Ajatuksena olikin, että oppivelvollisuuskoulun osalta mahdollisuus varustukseen olisi tarveharkintainen. En voi esimerkiksi mitenkään uskoa, että esimerkiksi 25 prosenttia opettajista opettaisi niin paljon ulkona, että tällöinen harkinnanvaraisuus toteutuisi. Eli kustannukset eivät varmaan ehkä nousisi näiden arvioiden tasolle, jos tätä aloitetta tuunattaisiin.

Muutama lisähuomio vielä asiaan. Kuten vastauksessa on todettu, opetussuunnitelman mukainen pedagogiikka itse asiassa edellyttää lähiympäristön käyttämistä oppimisympäristönä niin ympäristöopin kokonaisuudessa kuin laaja-alaisissakin oppimisen tavoitteissa, tai kestäväen tulevaisuuden rakentamiseksi. Ulkona pääsee myös aitojen ilmiöiden ääreen, jolloin ilmiöpohjainen oppiminen toteutuu helposti. Helsingissä esimerkiksi koko kaupunki on oppimisen ympäristönä myös strategiatasolla. Kun oppiminen viedään ulos luokkahuoneesta, tulee siitä lähes aina myös toiminnallista. Se tarkoittaa siis lisää liikuntaa. Suositusten mukaiset liikuntamäärät ylittyvät heittämillä.

(Puheenjohtajan välihuuto.)

Pari sanaa vielä.

Oppimisympäristön laajentaminen luokkahuoneista tai koulun käytäviltä ulos ja laajasti lähiympäristöön voi toimia myös osana sisäilmaongelmiin liittyvää ratkaisupatteristoa, ja varmasti ratkaisee tilanpuutteen ongelmia. Meillä täällä Vantaalla nimittäin pihaa ja pusikkoa riittää.

Kiitos paljon.

2:15:38 Valtuutettu Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja.

En tainnut tätä aloitetta silloin aikanaan allekirjoittaa, kun se täällä valtuustosalissa oli allekirjoitettavana. Pidän itse ehkä kyseenalaisena sitä, että tällainen joku Vantaa-brändin mukainen asuste olisi jonkinlainen työsuhte-etu. Tule meille töihin, niin saat tällaisen asusteen. En nyt välttämättä tätä mitenkään erityisesti vastustakaan, mutta kyllä nämä kustannukset tässä herättävät aikamoisia kysymyksiä. Tästä vastauksesta jos nopeasti katsoo, niin jos koko henkilöstö puettaisiin tällaisiin Vantaa-brändin mukaisiin vaatteisiin - ja kysymyskin tietysti kuuluu, että miksi tällaista brändiä pitää edistää. Eikö riitä, että tuolla lapset ja koululaiset hoidetaan, tai ne palvelut hoidetaan, miksi tällaista brändiä pitää edistää, mitä hyötyä siitä on? Mutta jos näitä kustannuksia tosiaan katsoo, 2,4 miljoonaa euroa, niin on mielenkiintoista, että miten kokoomuksen riveissä katsotaan, että tällaiseen on nyt varaa. Sillä saisi 24 lääkäriä palkattua kaupunkiin, tai 12 lääkäriä ja 24 hoitajaa. Kun tässä on aikaisempina vuosina esitetty määrärahoja tällaisiin asioihin täältä salin vasemmalta laidalta muun muassa hoitojonojen purkamiseen, niin kokoomuksesta ei ole koskaan löytynyt halukkuutta tällaiseen, mutta nyt oltaisiin valmiita panemaan miljoonia tai varmaankin nyt useita satoja tuhansia tällaiseen asiaan.

Eli aloitteitahan tietysti voi tehdä ja se on valtuutetun perustyötä, mutta hiukan ihmettelen kyllä tätä kaupungin vastausta, jossa katsotaan, että nimenomaan tällainen asia olisi tärkeä ja myönteinen. Uskon, että kaupungissa on kyllä muitakin tarpeita lisämäärärahoille.

2:17:47 Valtuutettu Siri Ahokas

Haluan valtuutettu Eerolalle todeta, että tämä ei ole mikään kokoomuksen valtuustoryhmän aloite, vaan minun jättämä aloitteeni, ja tarkoitus ei ole rakentaa mitään Vantaa-varustusarmeijaa, vaan helpottaa työntekijöiden mahdollisuuksia toteuttaa opetusta myös ulkona. Tämän aloitteen lähtökohta on ollut kentältä tullut

palaute minulle, tai toivomukset, ja siihen on liittynyt muun muassa sitä ajatusta, että kun siellä työssä kuitenkin joutuu esimerkiksi varhaiskasvatuksessa menemään ulos ja ne varustukset täytyy itse hankkia, niin se ei välttämättä ole sellaiselle henkilölle, joka ei muuten ulkona aikaa vietä, niin kauhean mielekästä sitten ostaa niitä varusteita. Mutta itse ajattelen tämän edut juurikin näillä sanoilla, mitä äsken tähän vastaukseen käytin puheenvuoron. Ei varmaankaan tosiaan ole tarkoituksenmukaista tällaisia varusteita hankkia kaikille, vaan tarpeen mukaan mahdollisesti.

Kiitos.

2:19:28 Valtuutettu Emmi Pajunen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Haluan tässä yhteydessä kiittää Siri Ahokasta tästä aloitteesta. Tämä oli mielestäni tärkeä aloite ja tämä oli tärkeä avaus siihen suuntaan, että miten voidaan lisätä sitä vetovoimaa, että saadaan esimerkiksi näitä varhaiskasvatuksen työntekijöitä Vantaalle. Tämä olisi yksi erinomainen keino siihen, että voitaisiin saada houkutelua pätevää henkilökuntaa meille Vantaalle, jos meillä olisi tällainen vaatimahdollisuus. Tämä on - niin kuin Ahokas sanoi - päiväkotien henkilökunnan keskuudessa semmoinen teema, jota on pitkään toivottu eri kaupungeissa, että tähän suuntaan mentäisiin, koska sen työn tekeminen vaatii tietynlaisia varusteita ja tällä hetkellä ne joutuu itse maksamaan, jotta sitä työtä voi tehdä.

Hieman ihmettelen valtuutettu Antero Eerolan kommenttia, tai lähinnä sellaista vastakkainasettelun rakentamista esimerkiksi lääkäreiden ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden välille, koska siitähän varmasti ei ole kyse, että haluttaisiin rahaa ottaa pois lääkäreiltä ja antaa siitä varhaiskasvatuksen työntekijöille. Toivon, että myös vasemmiston suunnalla huomioidaan se, että meillä on pulaa niistä pätevistä varhaiskasvatuksen työntekijöistä, ja siihenkin on hyvä löytää uusia avauksia, että miten sitä tilannetta helpotettaisiin. Mielestäni tämä aloite oli yksi hyvä esimerkki siitä uudentlaisista avauksista, jotka kannattaa pitää mielessä tulevaisuudessa.

2:21:43 Valtuutettu Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja.

En mitenkään yrittänyt tässä kaupungin eri henkilöstöryhmien välille luoda vastakkainasettelua. Tarkoitukseni oli luoda vastakkainasettelua vasemmiston ja kokoomuksen välille. Ja tarkoituksella myöskin sanoin, että kokoomuksen riveistä on tehty tällainen aloite, ja valtuutettu Ahokas kai edelleen on kokoomuksen riveissä. En suinkaan sanonut, että tämä oli puolueen valtuustoryhmän aloite. Eli tällaista vastakkainasettelua en tietenkään hae.

Vasemmistoliitto on erittäin johdonmukaisesti ja pitkään kantanut kantanut huolta pätevien varhaiskasvatuksen työntekijöiden saamisesta Vantaalle. Muun muassa tämä Ei leikkirahaa -liike, joka joitain vuosia sitten oli liikenteessä, oli aktiivisena, niin kyllä me osallistuimme ja tuimme sitä hyvin voimakkaasti, jossa haluttiin nimenomaan varhaiskasvatuksen työntekijöille kunnan palkkoja. Se on se tapa, jolla tätä työntekijäpulaa saadaan ratkaistua. Tarjotaan kunnan työehdot ja kunnan palkkaa, ei leikkirahaa. En usko, että Vantaalle varhaiskasvatuksen työntekijöitä saadaan sitä kautta, että heille tarjotaan joku tällainen abstraktin kaupungin brändin mukainen joku vaatekerta, vaateasu. Ymmärrän sen hyvin, että tarvitaan asianmukaiset varusteet, asianmukaiset työvaatteet, jotta sitä työtehtävää voi hoitaa, ja silloin esimerkiksi yhtenä ratkaisuna olisi se, että tarjottaisiin varhaiskasvatuksen työntekijöille joku erillinen vaateraha, jolloin he voisivat tämmöisiin sitten "ulkotöihin" ostaa jonkun itselleen sopivaksi katsomansa vaateen. Sitä voisi ehkä pitää työsuhde-etuna, mutta kyllä työvoimapulaan ja pätevien tekijöiden saamiseen, niin siihen pitää käyttää vähän vahvempia lääkkeitä.

2:23:49 Valtuutettu Jari Jääskeläinen

Kiitos.

Arvoisa puheenjohtaja.

Ihan tarkennuksena tuohon Pajusen kommenttiin sinänsä, että kun vasemmistoliiton kanta on ollut pitkään tuo niin kuin Antero Eerola tuossa sanoi, mutta kun puhumme tästä korona-ajasta ja näistä haasteista, mitä tuolla varhaiskasvatuksessa tällä hetkellä on, niin oma vaimohan on myös varhaiskasvatuksen opettaja. Tiedän useammankin talon henkilökunnan toiveet ja tarpeet, että siellä kun tehdään - esimerkiksi 16 lasta on kahden aikuisen kanssa, puhutaan kolmevuotiaista, niin vähän luulen, että se ei välttämättä se Vantaan kaupungin sadeasu tai tuuliasu hirveästi (-) [2:24:34] lämmitä siitä. Luulen, että tällä

hetkellä he ottaisivat mieluummin yhden käsiparin sinne mieluummin mukaan sinne kentälle.

Ei muuta, kiitos.

2:24:51 Valtuutettu Siri Ahokas

Kiitos.

Edellisille puheenvuoroille totean vielä, että toivomus aloitteeseen tuli sieltä varhaiskasvatuksen kentältä.

Kiitos.

2:25:14 Valtuutettu Eve Rämö

Kiitos, puheenjohtaja.

Ihan nopeasti tässä nyt tuon vaan tällaista tasa-arvonäkökulmaa sieltä henkilöstökertomuksesta asti. Lähinnä sellainen seikka, että kyllähän meillä on tällaisia esimerkiksi teknisiä aloja, mitkä ovat tuon henkilöstökertomuksenkin vertailun mukaisesti kovin miesvaltaisia, ja siellä on näitä Vantaa-brändin mukaisia ulkovaatteita työntekijöille. Ehkä tässä olisi myös tällainen jonkinlainen tasa-arvon paikka, mutta olen myös samaa mieltä, että mietitään tarkkaan, mihin meidän rahamme käytetään, että ne riittävät meidän palveluihimme ja meillä on pysyvät työntekijät.

Kiitos.

14 § Vastaus Ulla Kaukolan sekä 16 muun valtuutetun aloitteeseen jalankulkijoiden ja muun kevyen liikenteen huomioon ottamiseksi rakentamisaikana

2:26:50 Valtuutettu Ulla Kaukola

Kiitoksia, puheenjohtaja ja muut kuulijat.

Kiitän vastauksista tähän aloitteeseen ja kiitän siitä, että kaupunki lupaa vastaisuudessa ottaa Myyrmäen tapauksesta opikseen.

Kevyen liikenteen järjestelyt ja etenkin niistä tiedottaminen on pystyttävä hoitamaan paremmin kuin Myyrmäessä, jossa moni asia meni pieleen. Tilanne oli

nimittäin sellainen, että Myyrmäenraitti katkaistiin yllättäen jalankulkijoilta 25. syyskuuta. Missään ei ollut opastusta kiertoteistä. Kaikki ennakkotiedottaminen sekä rakentamisesta että raitin sulkemisesta puuttui. Ihmisten edessä oli kaiken kulkemisen estävä aita, jonka läpi ei päässyt. Olin itse siellä paikalla, kun ikäihmiset rollaattoreineen itkivät, kun eivät tieneet, mitä kautta kulkea. Hyväjalkaiset oikaisivat mutaisen Paalukylänpuiston halki, mutta huonompijalkaiset eivät oikein tieneet, minne mennä. Jos alue ei ollut tuttu, niin oli aivan hukassa. Myyrmäenraitti ei ole mikä tahansa pikkupolku, vaan Myyrmäen keskusta-alueen tärkein kevyen liikenteen väylä. Laskin kerran, että tunnin aikana käyttäjiä oli yli 450, joten siitä voisi arvioida, että raitilla kulkee päivittäin 3000-4000 ihmistä.

Mutta kerrankin valtuutetuistakin oli hyötyä. Ryhdyin toimeen ja sain aikaiseksi sen, että Paalukylänpuiston läpi tehtiin kunnan väliaikainen väylä, joka on käytössä vieläkin, koska rakentaminen jatkuu. Väylälle saatiin valot ja talvikunnossapito, ja pääurakoitsijan kanssa laitoimme polulle vielä jouluvalotkin ja järjestimme joulupolun avajaiset. Siltä osin kaikki päättyi ihan hyvin ja kaupunki oli hyvin myötämielinen uusiin ehdotuksiin ja järjestelyihin, mutta kyllä nämä rakentamisajan poikkeusreitit on suunniteltava niin, että ne ovat oikeasti esteettömät, turvalliset ja mahdollisimman lyhyet. Aivan oleellista on, että poikkeusjärjestelyistä tiedotetaan ajoissa, jotta ihmiset osaavat varautua niihin. Poikkeusreitit pitäisi suunnitella mahdollisimman pysyviksi, mutta mikäli niitä joudutaan muuttamaan, niin on siitäkin tiedotettava ajoissa. Työmaakylttien ja opasteiden on oltava paikoillaan ennen rakentamisen aloittamista, jotta ihmiset tietävät, mitä rakennetaan ja mikä on rakentamisen aikataulu. Erityisen tärkeää kaikki tämä on niissä kohteissa, joissa kevyelle liikenteelle aiheutuu paljon muutoksia ja rakentaminen kestää kauan, kuten Myyrmäessä Paalutorin alueella. Opastetauluja olisi myös syytä käydä säännöllisesti tarkastamassa, sillä niihin kohdistuu kaikenlaista ilkivaltaa.

Tämä kevyen liikenteen väheksyminen on hyvin yleistä. Viimeksi tänään näin opastekyltin, jota ihmettelin. Lopulta hoksasin, että kyltti oli tehty etelästä pohjoiseen kulkeville ja minä kuljin pohjoisesta etelään. Kaikki kyltissä oli peilikuvana. Eli kyltin vasen tarkoittikin luonnossa oikeaa. Kaikista helpointa oli, kun käänsin pääni kohti maata ja katsoin kylttiä alhaalta ylöspäin. Autoilijoille ei koskaan voisi tehdä tällaista opastusta.

Mutta kiitos vastauksesta. Toivottavasti kevyt liikenne otetaan jatkossa paremmin huomioon.

Kiitos.

15 § Vastaus Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen monikielisen viestinnän lisäämisestä Vantaalla

2:30:39 Valtuutettu Sveta Silvennoinen-Hiisku

Kiitos, puheenjohtaja.

Ensinnäkin haluan kiittää virkamiehiä hyvin laaditusta vastauksesta. Ongelma on hyvin tiedostettu ja ratkaisua etsitään, vaikka taloudellinen tilanne onkin erittäin haastava.

Vastauksessa viitataan kuntalakiin ja kielilakiin, joiden mukaan Vantaan kaupungilla on velvollisuus tiedottaa asukkaita vain suomeksi ja ruotsiksi. Kuitenkin Vantaan tilanne on sen verran poikkeuksellinen, että lainmukainen viestintä helposti sulkee 20 prosenttia kaupungin asukkaista tiedottamisen ulkopuolelle.

Olen toki sitä mieltä, että maahanmuuttajan ensisijainen tehtävä on oppia uuden kotimaansa kieltä, mutta tosiasia on se, että useiden kohdalla kotiutuminen ei aina onnistu niin kuin olisi toivottu. Olen itsekin maahanmuuttaja. Näkisin, että olen varsin hyvin kotoutunut maahanmuuttaja. Osaan kieltä, valmistuin maisteriksi Helsingin yliopistosta, olen kaupunginvaltuutettu ja valtiolla töissä. Silti tunnen hyvin myös kolikon toisen puolen. Alkuvaiheessa jopa usean vuoden aikana muuton jälkeen en ollut kiinnostunut yhtään suomalaisesta kulttuurista. En ollut seurannut sitä, mitä tapahtuu omassa kaupungissa tai ylipäänsä maassa. Ja kun en vielä osannut kieltä tarpeeksi, en myöskään jaksanut lukea oman kunnan uutisia ja tiedotteita. Tämä automaattisesti on sulkenut minua yhteiskunnan ulkopuolelle. Tämä on melko yleinen tilanne monien, monien maahanmuuttajien kohdalla.

Vantaan nettisivuilta löytyy linkki infofinland.fi-sivulle, jossa on tietoa kaupungin palveluista, opiskelusta ja työnhausta. Tämä on ihan erinomainen asia, mutta sillä hoidetaan ainoastaan rakenteellista kotiutumista, jonka tavoitteena on työllistyminen ja pääsy koulutusjärjestelmiin. Mutta rakenteellisen kotiutumisen lisäksi on myös kulttuurinen integroituminen, eli kielen oppiminen ja paikallisten arvojen ja

normien omaksuminen, ja myös vuorovaikutuksellinen kotoutuminen, eli sosiaalisten suhteiden rakentuminen kantaväestön kanssa, ja identifiiva kotoutuminen, kun maahanmuuttaja alkaa kokea itsensä uuden kotimaansa täysvaltaiseksi ja yhdenvertaiseksi jäseneksi. Siksi on tosi tärkeää panostaa kotouttamiseen kokonaisvaltaisemmin, jotta oman paikkansa löytäminen yhteiskunnasta onnistuisi helpommin. Samalla pystytään estämään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa maahanmuuttajien syrjäytymistä ja marginalisointia. Yksi helppo keino kotouttamisen tehostamiseen on nimenomaan vieraskielisten asukkaiden huomioiminen kaupungin viestinnässä.

Ymmärrän hyvin, että vaikeassa taloustilanteessa monikielinen viestintä ei ole eikä voi olla kaupungin prioriteettina. Itsekin olen sitä mieltä, mutta aina aiemminkin tasapainoisemmassa taloustilanteessa kaupunki ei ole myöskään nähnyt monikielistä viestintää mitenkään tärkeänä. Mutta uskon vahvasti, että tarvitaan strategisempaa lähestymistapaa, ja aina löytyy myös kevyempiä tiedottamisvaihtoehtoja. Eli riittää, että tehdään lyhyitä muutaman rivin käännöksiä muutamalla eri kielellä.

Ja viimeiseksi haluan sanoa, että oli ilo lukea, että Vantaalla on jo käynnistynyt Neuvova Vantaa -hanke. Tämä on tosi tärkeä kokonaisuus ja toivon vahvasti, että sen puitteissa suunnittelema viestintä ei rajoitu ainoastaan suppeaan tiedottamiseen kaupungin palveluista, vaan mietitään tapoja tiedottaa erikielisiä vantaalaisia kaupungin kehityksestä ja uutisesta, aktivoidaan heitä osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun, ja madalletaan kynnystä vaikuttaa kaupungin asioihin. On tosi tärkeää nähdä maahanmuuttajataustaisia ei ainoastaan palveluiden hakijoina ja tukien saajina, vaan myös ihmisinä, joilla on paljon annettavaa.

Kiitos vielä kerran rakentavasta vastauksesta, ja toivon, että monikielinen viestintä kehittyy tästä eteenpäin.

Kiitos.

2:34:59 Valtuutettu Vaula Norrena

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitän todella paljon valtuutettu Silvennoinen-Hiiskua tästä aloitteesta. Se on mainiota, miten me kovalla kiireellä teemme erikielisiä materiaaleja ulkomaalaisille

turisteille, mutta sitten meidän omille asukkaillemme me sanomme, että menkää kielikurssille. Meillä on 20 prosenttia vieraskielisiä ihmisiä meidän asukkaistamme, ja 10 vuoden päästä meillä on 30 prosenttia ennusteiden mukaan. Johtuu pääosin siitä, että nämä nykyisin lapsina olevat 30 prosenttia kasvavat aikuisiksi. Meillä on virolaisia 8000 ja venäläisiä 8000 tai päälle. Se on huomattavasti enemmän kuin mitä meillä on ruotsinkielistä väestöä, olikohan heitä 5000. Sitten tulee somali, arabia ja kieliä, jotka käyttävät aivan erilaista kirjoitusjärjestelmää.

Ja sitten tosiaan tämä infofinland.fi on todella hieno palvelu, sieltä löytyy 8 kielellä. Sinne kun laittaa hakuun Vantaa, niin siellä tulee kaikennäköistä neuvoa, että mitä sinun kunnassasi tässä ja tässä tapauksessa voi tehdä. Ja nyt olisi ensiapuna tärkeintä saada levitettyä sitä infofinland.fi-linkkiä kaikkiin maahanmuuttajien tai vieraskielisten käyttämiin somekanaviin, ja meidän asukaslehtemme etusivulla tulisi olla näillä 8 kielellä se asia, että käypä katsomassa infofinland.fi:stä, saat paljon perustietoa kunnasta. Hyvinkin pienellä satsauksella päästään paljon eteenpäin.

Ja sitten juuri tuo, mitä Sveta Silvennoinen-Hiisku sanoi, että aina ei tarvita pitkiä, monimutkaisia, ja nimenomaan ei niitä, vaan niitä lyhyitä teksti-tv:n uutisia, mitä kaupungissa tapahtuu, minne mennä tänään, sitten kun se korona poistuu. Meidän nettisivuillamme se on tällä hetkellä sillä tavalla, että siellä sanotaan "other languages", eli edellytetään kuitenkin sen englannin osaamista. Ihan oikeasti monet virolaiset, venäläiset, somalit, arabit eivät osaa sitä englantia niin, että edes huomaisivat tämän. Niin nettisivu-uudistuksessakin me tarvitsemme ne liput sinne ja erikielistä ohjausta edes sinne infofinland.fi:hin. Ja sitten meillä on kaupungin työntekijöissä paljon monikielisiä ihmisiä, jotka voivat auttaa monikielisessä viestinnässä siellä, missä he työskentelevät, että ei tämä nyt niin vaikeata ole. Kyllä se ensi alkuun - olen itsekin seikkaillut Kiinassa osaamatta kiinan kieltä, osaamatta lukea niitä tekstejä, ja jossa sen maan ihmiset eivät puhu englantia, niin kyllä se on minulle hankalaa, ja voin vaan kuvitella, mitä se on, jos tulet tänne niin, että et osaa englantia, niin miten alat järjestää elämäsi. Kyllä se sellainen siirtymävaihe olisi hyvä.

Kiitos.

2:38:28 Valtuutettu Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on erittäin tärkeä aloite. Ottaisin itsekin sen (-) [2:38:35].

Sen me kaikki tiedämme, ja se on moneen kertaan tässäkin salissa toistettu, että Vantaa on Suomen monikulttuurisin kunta, jos siis monikulttuurisuutta mitataan maahanmuuttajataustaisen väestön määrällä. Ylipäätään siis tätä taustaa vasten, meillä siis puhutaan noin 100 eri kieltä, vantaalaiset puhuvat 100 eri kieltä ja myös kouluissa niitä puhutaan, ja meillä ja Suomessa ylipäätään jonkinlainen ongelma kyllä tässä kielipolitiikassa on ollut sellainen englannin kielen ylivalta. Ja se jotenkin edustaa sellaista ehkä ensimmäisen polven kansainvälistymistä, jotenkin sellaista juttimaista kansainvälistymistä. Kuten valtuutettu Norrena tässä hyvässä puheenvuorossaan totesi, niin iso osa meidän maahanmuuttajataustaisista ihmisistämme eivät puhu englantia. Tämä erityisesti koskee - sanotaan nyt virolaisia tai venäläisiä tai venäjänkielisiä, jotka ovat käyneet koulunsa mahdollisesti entisessä Neuvostoliitossa tai ovat tällaisissa duunariammateissa, joka tarkoittaa sitä, että ei koulussa heidän kielivalikoimaansa ole kuulunut välttämättä englantia ollenkaan. Silloin myös Vantaalla pitää osata muitakin kieliä kuin tätä englantia. Mediassa on ollut uutisia siitä, kuinka esimerkiksi koulujen kielivalikoima on kapeutunut sitä kautta, että oppilaat valitsevat melkein pelkästään vain englantia. Se on lähtökohta. Se ei ole ikään kuin mikään saavutus.

Olen erityisen tyytyväinen tässä vastauksessa siihen, että siellä sanotaan sitaatti:

”Tiedonkulun haasteet eivät poistu vain monikielistä viestintää lisäämällä, kuten aloitteessa esitetään. Monikielinen viestintä kun ei ole vain materiaalien kääntämistä ja julkaisemista vaan oleelliseksi nousee viestien perillemenon varmistaminen.”

Ja tämä on aivan oleellinen kysymys tietysti, koska jos nyt ajatellaan vaikkapa meidän venäjänkielisiä, niin he eivät suinkaan ole vain etnisiä venäläisiä Venäjän federaatiosta. Heidän kotimaansa tai synnyinmaansa voi olla Viro, Latvia, Liettua, Venäjä, Ukraina, Valko-Venäjä, joku Keski-Aasian maa, Etelä-Kaukasian maa. Eli se, että puhuu jotakin tiettyä kieltä ei välttämättä tarkoita sitä, että on jostakin tietystä maasta kotoisin, niin kuin englantia äidinkielenään puhuvat eivät ole suinkaan kotoisin vain Englannista. Eli silloin myöskin tämän viestin perillemeno ja tavallaan se kulttuurinen sidonnaisuus pitää ottaa myöskin huomioon.

Ja tietysti nyt korona-aikana tämä on erityisesti korostunut se, että vieraskielistä viestintää tarvitaan, ja osittain ehkä koska sitä ei ole ollut, niin se näkyi myöskin näissä meidän tartuntaluvuissamme sillä tavalla, että on jossakin vaiheessa raportoitu siitä, kuinka noin puolet uusista koronatartunnoista on levinnyt maahanmuuttajien keskuudessa. Mielestäni tämä ei ole kuitenkaan maahanmuuttajakysymys tai mitenkään ikään kuin etninen kysymys, vaan itse näen, että koronatartunnat ovat luokkakysymys ja koronalla on luokkaluonne. Eli nimenomaan sellaisissa ammateissa, duunariammateissa - ja tätä on myöskin tutkittu ja siitä on mediassa uutisoitu - nimenomaan duunariammateissa, joissa ei ole mahdollisuutta etätöihin, joissa kontakteja syntyy väkisin, ja nimenomaan pienipalkkaisissa duunariammateissa, niin siellä koronatartuntariski on paljon korkeampi kuin se on esimerkiksi jopa lääkäreillä tai opettajilla.

Mutta mitä vieraskieliseen viestintään tulee, niin kyllä tässäkin asiassa on onneksi Vantaalla menty eteenpäin.

2:42:38 Valtuutettu Sirpa Kauppinen

On outoa, kun kuntalaisista 20 tai 30 prosenttia ei saa kunnan asioista tietoa tavalla, joka olisi helposti omaksuttava tai ottaisi mukaan. Ja jos jengi saadaan tuntemaan itsensä osaksi tätä yhteiskuntaa, tätä yhteisöä, tätä vantaalaista yhteisöä, niin kyse on isosta taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta asiasta ja hyödystä. Se, että täällä on paljon kieliä, se luo myös uusia mahdollisuuksia, isoja mahdollisuuksia esimerkiksi viennille, mutta tämä vaatii sen, että nämä nuoret ja vanhatkin ovat osa tätä yhteisöä ja on otettu mukaan tähän yhteiseen Vantaaseen sillä tavalla, että he tietävät meidän kuntamme asioista ja tuntevat itsensä tervetulleeksi sen takia ja saavat tietoa tästä, mitä kaikkea täällä on. Näen tämän paljon tavallaan sitten kustannuksia isompana asiana, että tällä saavutetaan niin paljon.

Tämä on hirvittävän hyvä aloite.

2:43:42 Valtuutettu Stefan Åstrand

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluan muistuttaa valtuutettu Norrenaa, että ruotsin kieli on toinen kotimainen eikä vieras kieli, joten ei sekoiteta asioita. Integrointi myöskin tähän meidän yhteiskuntaamme voi tapahtua ruotsin kielellä, ja sitä itse asiassa pitäisi Vantaalla tehdä paljon enemmän kuin tällä hetkellä tehdään.

Kiitos.

2:44:20 Valtuutettu Vaula Norrena

Ärade Stefan Åstrand, jag inte har sagt att svenska skulle var ett främmande språk.

Totesin vain näistä määristä korostaakseni sitä, että meillä on jo niin paljon näitä muunkielisiä virolaisia ja venäläisiä, että kyllä meidän täytyy ottaa huomioon heidät.

Mutta pyysin tämän puheenvuoron itse asiassa kommentoidakseni Kauppisen puheenvuoroa. Siinä oli erittäin hyvä vire siitä, että miten me saamme heidät mukaan yhteiskuntaan. Minulla kun on itselläni tällainen puolikielipotilas kotona Egyptistä, arabiankielinen, ja hänen kaverinsa, joihin olen tutustunut, niin olen havainnut, että heille on aivan uusi uutinen se, että tämä on maa, jossa A. osallistuminen on sallittua, B. se on toivottavaa, C. täällä voi valittaa asioista, täällä viranomaiset toimivat, täällä poliisiin voi luottaa. Nämä ovat sellaisia perustavia asioita, joista heillä saattaa olla omasta taustastaan johtuen hyvin varovaisia näkemyksiä, ja sen takia se ei ole ainoastaan kielen tarjoamista, vaan se on myös tämän toisenlaisen yhteiskunnan tarjoamista. Hei, te voitte äänestää, se on aivan toivottavaa, te voitte osallistua, te voitte sanoa mielipiteenne, te voitte valittaa viranomaispäätöksistä ja tällaista. Se on myös kansalaistaidon antamista omalla kielellä, joka helpottaa heidän elämäänsä jatkossa, ja sen verran pitäisi kyllä jaksaa nähdä vaivaa, koska kyllä he sen suomenkin sitten oppivat ajan kanssa, mutta oppisivat nämä meidän toimintatavat sitten paremmin omalla kielellään.

Kiitos.

2:46:36 Valtuutettu Sveta Silvennoinen-Hiisku

Kiitos, puheenjohtaja.

Halusin kanssa kommentoida aiempia puheenvuoroja.

Ensinnäkin olen tosi iloinen, että tämä aloite herätti niin hyvää keskustelua, ehkäpä hyvin mielekästä keskustelua. Olen ihan samaa mieltä Antero Eerolan kanssa, että se on ihan tosiasia, että on turhan toiveikasta odottaa, että kaikki vieraskieliset osaavat automaattisesti englannin kieltä. Tämä on kyllä tosi kaukana totuudesta.

Ja Vaula Norrenalle haluaisin kertoa, että esimerkiksi Yle Uutiset ovat käynnistäneet venäjänkieliset uutiset sekä televisiossa että Facebookissa, ja tähän hanke paljasti, miten heikosti monet venäläiset tuntevat suomalaista järjestelmää ja tietävät miten esimerkiksi valtio toimii. Kyllä se on osoittautunut erittäin kannattavaksi nimenomaan ihan valistuksen keinoksi. Hyvä esimerkki on myös Helsingin kaupungista, joka teki ihan nimenomaan näitä tosi lyhyitä tiedotteita eri kaupunkien uutisista, hankkeista ja kaavoitushankkeista eri kielillä, mutta ihan tosi lyhyesti.

Ja nimenomaan asia, mitä halusin tuoda tähän keskusteluun, jota käytiin tänään läpi myös hyvinvointikertomuksen yhteydessä, eli maahanmuuttajajärjestöt. Myös kaupungin vastauksessa aloitteessa todetaan, että kaupunki toivoo, että kotouttamisessa tärkeässä roolissa olevat monikulttuuriset järjestöt ja kaupungin aktiiviset monikieliset asukkaat tulevat mukaan tähän työhön. Ja olen ihan vahvasti samaa mieltä, että kun kaupungin omat resurssit ovat tiukoilla, järjestöjen rooli korostuu entisestään. Tämä on usein myös paljon kustannustehokkaampi tapa hoitaa asioita, eli kannattaa myös jatkossa miettiä maahanmuuttajajärjestöjen roolia kokonaisvaltaisemmin, että ne eivät välttämättä syvennä eriarvoistumista, vaan myös tukevat maahanmuuttajien integrointia yhteiskuntaan, kun ne usein tekevät tosi tiivistä yhteistyötä kaupungin kanssa ja kaupunki pystyy ulkoistamaan niille osan omista töistään säästämällä tavalla joitain resursseja.

Kiitos.

16 § Vastaus Maija Rautavaaran ja Minna Kuuselan sekä 18 muun valtuutetun aloitteeseen kaupunkiviljelyn lisäämiseksi

2:51:11 Valtuutettu Maija Rautavaara

Kiitoksia.

Arvoisa puheenjohtaja.

Arvoisat muut läsnäolijat.

Kiitämme tästä vastauksesta. Vantaa on vision mukaan rohkea ja rento kasvukeskus, mutta tässä vastauksessa Vantaa ei esiinny kuitenkaan rohkeana ja rentona, vaan ennemminkin "ettei vaan nyt sattuisi mitään" -Vantaana tai "parempi katsoa kuin katua" -Vantaana tai "kerran kokeiltiin eikä toiminut" -Vantaana. Riskit on

hyvä huomioida, mutta ehkä mahdollisuudet eivät kuitenkaan ole ihan niin huolestuttavat, pelottavat ja negatiiviset kuin tässä vastauksessa halutaan sanoa.

Vastauksessa todetaan, että toimiala kokee kiinnostuksen viljelyyn erittäin positiivisena, mutta se maksaisi. Julkisilla alueilla ei ole viljelyn ehdottomia edellytyksiä ja todetaan, että on ilkivaltaa ja ilkivallan vuoksi toiminta on täysin hyödytöntä. Toiminta ei olisi lopulta ympäristöstävällistäkään ja vieraslajien leviämisen riski kasvaa, ja se saattaa häiritä ja ärsyttää ympäristön asukkaita.

Tässä samaan aikaan lueskelin, miten Turussa on mahdollistettu asukkaiden viljelyksiä kaupungin maille, ja siellä se saavutti suuren suosion. Sen on todettu lisänneen yhteisöllisyyttä ja asukkaat ovat kasvattaneet hyötykasveja ja silmäniloa, ja ovat jakaneet satoa, reseptejä ja iloa keskenään. Mutta onneksi todellisuus ei Vantaalla ole aivan tämän vastauksen kaltainen, ja jotain rohkeaa tutkailua kaupunkiviljelyä kohtaan on olemassa kaikista näistä riskeistä huolimatta. Nimittäin Martinlaaksossa kokeillaan alkavana kesänä viljelylaatikoita osana myönteisen erityiskohtelun osallisuushanketta. Me mielenkiinnolla seuraamme, että voidaanko iloita hankkeen onnistumisesta vai kuullaanko ehkä kenties, että mitäs minä sanoin.

Mutta kiitoksia vastauksesta.

2:53:27 Valtuutettu Tarja Eklund

Kiitos, puheenjohtaja.

Minä tervehdin tätä aloitetta todella positiivisesti. Nykyisin kun kaupunkia tiivistetään voimakkaasti ja rakentamisen osalta jo tehdään näitä niin sanottuja umpikortteleita, joissa mielellään näkisi enemmän tätä vihreätä, ja siksi tämä aloite tuntuikin sinänsä ihan raikkaalta ehdotukselta. Voisihan se olla, että vaikka yleisiin puistoihin ei niin helposti tällaisia viljelylaatikoita saisi, niin suunnitteluvaiheessa voisi edistää tällaista pienimuotoista viljelypaikkojen lisäämistä piha-alueille, ja miksei esimerkiksi parkkitalojen kattoalueille ja tukimuurien ja katosten päälle voisi laittaa näitä piha-alueilla, ja sitten myös vanhemmilla lähiöalueilla tämä voisi olla asukkaille ja ympäristölle asuinviihtyvyyttä huomattavasti lisäävä asia.

Itsekin kun olen tänään jättänyt sen aloitteen siitä, että vähennettäisiin täällä piha-alueilla tätä asfaltointia ja olisi enemmän tätä luonnonmukaista piha-

aluetta, niin tämmöisissä se juuri voisi ihan hienosti lisätä sitten näillä piha-alueilla ja ehkä myöskin siinä kortteliympäristössäkin vaikka tämmöistä kasvillisuuden ja viherkertoimen lisäämistä. Voisivathan siellä asukkaat esimerkiksi yhdessä sitten päättää, että laittaa vaikka jotain marjapensaita, voisi laittaa pienimuotoisia, ja kaikennäköisiä mahdollisuuksia tässä olisi, että kyllä kaupunkiympäristössäni tämä tämmöisen vihreän ja tämmöisen kasvillisuuden lisääminen, niin kyllä se minun mielestäni on syytä jo ottaa vakavasti, koska meillä vähentyvät kaupungissa niin paljon nämä tämmöiset puistot. Puistotkin siirtyvät aina vaan pitemmälle, niin kyllä tämä on huomioon otettava asia, että tätä täytyisi ruveta edistämään tässä ihan kaupunkisuunnittelussa. Siinä mielessä tämä oli tosi mielenkiintoinen aloite ja ihan kannatettava.

2:56:04 Valtuutettu Kati Tyystjärvi

Kiitoksia.

Arvoisa puheenjohtaja.

Allekirjoitan kaiken tuon, minkä valtuutettu Eklund juuri sanoi tästä tämän aloitteen mielenkiintoisuudesta ja siitä, että sitä pitäisi ottaa huomioon tämäntyyppistä toimintaa niin kaupunkisuunnittelussa kuin sitten ihan yksityisten kerrostalojen ja yleisten alueiden ja yksityisten alueiden viherkasvisuunnittelussa.

Toki tuo arvio tästä ilkeivallan mahdollisuudesta on tuttua minulta jo tuolta 70-luvun lopulta, jolloin opiskelutoverini viljelivät perunaa Aleksis Kiven patsaan kukkalaatikoissa huonolla menestyksellä. Perunat kyllä kasvoivat komeasti vartta ja tekivät myöskin mukulaa, mutta kun sadonkorjuun aika tuli, niin opiskelukaverini olivat auttamatta myöhässä. Toivotaan, että näille hankkeille ei käy niin.

Mutta aina aloitteiden vastaukset voivat olla juuri tämänkaltaisia kuin valtuutettu Rautavaara tuossa totesi, mutta aloite voi silti johtaa käytännön toimiin. Sain vähän vastaavanlaisen vastauksen, kun syksyllä ehdotin, että joukkoliikennettä voitaisiin suunnitella paitsi työmatkaliikenteen ja koulumatkaliikenteen ehdoilla, niin myös vähän matkailun ehdoilla. Sain juuri samantapaiset vastaukset. Ei, tulee kalliiksi, ei onnistu ja joudutaan nytkin jo linjoja lopettamaan. Mutta sitten tänä keväänä yhteistuumin Sipoon ja Vantaan kuntien kanssa saatiin aikaiseksi liikennöitsijän kanssa tämä hauska hop-on, hop-off -bussi joka kiertää Sipoonkorpea ja toteuttaa itse

asiassa juuri sitä valtuustoaloitteeni ajamaa asiaa, että ei hyvät valtuustokollegat lannistuta.

Kiitos.

2:58:37 Valtuutettu Markku Weckman

Kiitos.

Arvoisa puheenjohtaja.

Ihan hienoa, että näitä erilaisia harrastuksen kohteita kehitetään, ja tämä palstaviljely on eräs sellainen. Aika paljon näitä multasormia näyttää Vantaallakin olevan ja sehän tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden siinä kasvatuskuvioiden ohessa sitten käydä keskustelua muiden ihmisten kanssa. Aika monihan näistä on maahanmuuttajataustaisia näistä viljelijöistä. Siinäkin mielessä erinomaista kotoutumista ja niin edelleen. Myöskin mielenterveydelle ymmärtääkseni varsin tehokasta työskentelyä.

Tein aikanaan - se oli jo vuoden 2019 syksyllä - aloitteen viljelypalstojen kasteluvesijärjestelmien kehittämiseksi. Nyt kun näitä uusia palstoja suunnitellaan, näin ymmärtääkseni tehdään, niin pitäisi tämä kasteluvesipuoli hoitaa sillä tavalla kuntoon, että se olisi järjestyksessä. Siitä tehtiin hyvä selvitys ja odotan mielenkiinnolla, miten tänä keväänä kun routa alkaa olla sulanut, että miten siellä tonteilla nyt sitten sitä kasteluvettä järjestetään kaivojen kautta sitten kunnollisen vesijohtojärjestelmän (-) [3:00:11]. Minusta se aloite sai hyvän vastaanoton ja nyt on sitten vaan toimeenpanosta kiinni.

Kiitän vielä kaupunginjohtajaa, joka siellä Martinlaakson viljelypalstalla kävi henkilökohtaisesti tutustumassa toimintaan, ja nämä viljelijät olivat erittäin otettuja siitä, että kaupunginjohtaja korkeassa persoonassaan tuli paikalle ja keskusteli näiden ihmisten kanssa. Siitä jäi hyvä mieli monelle taholle.

Kiitoksia.

3:00:58 Valtuutettu Minna Kuusela

Kiitos, puheenjohtaja.

Tosiaan kiitän myös tästä meidän aloitteemme saamasta vastauksesta ja etenkin tästä hienosta keskustelusta, minkä tähän on herättänyt positiivisella hengellä.

Tässä Rautavaara mainitsi tämän Turun kokemukset, niin siitä voisin antaa yhden pienen vinkin, että kuulemma siellä ilkivaltaa vähensi se, että siellä näitä istutuslaatikoita nimettiin. Siitä aluksi tehtiin kivan näköinen, sinne tehtiin sellaisia tyyliin ”Maijan perunat tässä”, ja siitä tehtiin henkilökohtainen. Tällähän tavalla tämä yleensäkin menee, että jos me teemme kaupunkiympäristöstä kivannäköistä, viihtyisää, huolella hoidettua, otetaan roskat pois, tehdään huolella kaunista, niin silloin sitä ilkivaltaa vaan on vähempi. Kaikkein eniten ilkivaltaa on hoitamattomalla alueella tai paikassa, missä on pelkkää harmaata betonia, eikä kasvillisuutta laisinkaan. Harvemmin tuolla metsikössä kuitenkaan ihan valtavaa ilkivaltaa tehdään, ne ovat niitä yksittäisiä roskaläjiä, mitä sinne viedään, mutta muuten.

Kiitoksia oikein paljon tästä.

3:02:18 Valtuutettu Timo Auvinen

Teille valtuutetulle kaikille sanoisin, että tässähän näissä valtuustoaloitteissa on sellainen, että usein teet hyvän aloitteen - annan itse 2 esimerkkiä.

10 vuotta sitten tein LED-aloitteen. Virkamiehet hommasivat pönttöön puhumaan vaikka minkälaista asiantuntijaa, he yrittivät väittää, että se aloite on väärä. Nyt 10 vuoden päästä, nyt se on muutama vuosi sitten alkanut pikkuhiljaa menemään, ja virkamiehet sanovat, että se on hyvä juttu, ihan niin kuin olisivat itse sen keksineet.

Toinen aloite, lasten itsenäisyyspäivän juhla. Kun tein siitä valtuustoaloitteen, niin se tyrmättiin kaupunginjohtajaa myöten - ei nykyistä, vaan edellinen - että se ei missään nimessä voi tulla. Sitten yks kaks se tulikin ja virkamiehet olivat keksineet, että tähän on hyvä juttu, kun lapset saavat itsenäisyyspäivää juhlia.

Että tehkää vaan aloitteita. Ainut, mikä niille - jos ne ovat hyviä, niin niitten toteutus voi kestää, niin kuin tämä LED-juttukin. Se kesti 10 vuotta ja siinä on mennyt monta miljoonaa niitä säästöjä hukkaan.

Kiitos.